
**Maria, solmujen
avaaja** s. 10

**Stiftets pilgrimsfärd
till Stella Maris** s. 15

**Laupeuden kehto –
Sant'Egidion yhteisö** s. 20

**Paavi Franciscuksen
viesti Maailman
lähetyspäivänä s. 6**

FIDES

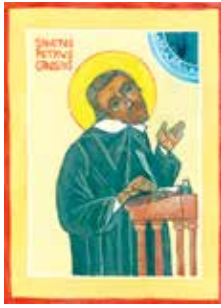
KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 10 • 14.10.2016

**Kymmenen
vuotta pappina
s. 8**

Pääkirjoitus

Pyhä ruusukko ja perhe

Lokakuun on kirkon perinteessä omistettu pyhälle ruusukolle. Sitä rukoilemalla lukemattomat kristityt ovat yksin tai yhdessä, erityisesti perheensä kanssa, kääntyneet iloineen ja suruineen, pyyntöinen ja kiitoksineen pyhän Jumalanäidin puoleen ja asettaneet itsensä Neitsyt Marian kanssa Jumalan eteen sanoen: "Tapahtukoon minulle niin kuin sanoit."

Vaikka maailman eri kulttuurit ja yhteiskuntajärjestykset kulkevatkin kukin omaa tahtiaan, on yleismaailmallinen kirkko havainnut perinteisen perhekeskeisen järjestelmän olevan muutosten kourissa. Näin tapahtuu eri syistä eri puolilla maailmaa, mutta muutosten kourissa perheet ovat yhtä kaikki.

Kirkko ei pidä muutosta sinänsä pahana, mutta moni muutos vaikuttaa myös kristillisen perhekäsityksen perusteisiin. Koska asia on tärkeä, tämä teema oli esillä peräti kahdessa piispainsynodissa, vuosina 2014 ja 2015. Niiden johtopäätökset paavi Franciscus esitteli sitten kehotuskirjeessään *Amoris laetitia* (Rakkauden ilo), joka julkaistiin maaliskuussa 2016.

Perhesynodi ei ollut ensimmäinen laatuaan. Jo vuonna 1980 piispainsynodin aiheena oli perhe. Sen tuloksia esitteli paavi Johannes Paavali II apostolisessa kehotuskirjeessään *Familiaris consortio* (Kristillisen perheen tehtävästä nykymaailmassa; 1981).

Omasta perheestä kannattaa pitää huolta. Sen kanssa ja sen puolesta kannattaa rukoilla. Se tuo rauhaa ei vain omaan elämään, vaan välillisesti myös koko maailmaan. Pyhä paavi Johannes Paavali II kirjoitti näin:

"Yhdessä rukoileva perhe pysyy yhdessä. Pyhä ruusukko on tradition mukaisesti rukous, joka erityisesti kokoaa yhteen perhettä. Kääntämällä katseensa Jeesukseen sen jäsenet saavat takaisin kykynsä katsoa toisiaan silmiin, keskustella, osoittaa solidaarisuutta, antaa toisilleen anteeksi, elää Pyhän Hengen uudistaman rakkauden liitossa. ... Yhdessä ruusukkoa rukoileva perhe elää tavallaan todeksi Nasaretin kodin ilmapiirin: se asettaa Jeesuksen keskipisteekseen, jakaa hänen kanssaan ilonsa ja kärsimyksensä, ammentaa hänestä toivoa ja voimaa matkalleen." (*Rosarium Virginis Mariae*, 41)

Pyhän paavin sanoin: "Ottakaa luottavasti ruusukko uudelleen käteenne ja löytäkää se uudelleen" (RVM, 43).

M. Tervaportti

Paavi Franciscus vieraillee Ruotsissa 31.10.-1.11.2016. Paavi viettää pyhän messun Malmön Swedbank-stadionilla tiistaina 1.11. kello 9.30. Lippuja messua varten saattaa vielä olla tarjolla. Lisätietoja osoitteesta katolinen.fi.

KATT

Ajankohtaista

Rouenissa surmatun isä Hamelin autuaaksijulistamisprosessi

Rouenin arkkipiispa mons. Dominique Lebrun on ilmoittanut, että paavi Franciscus on antanut Rouenin hiippakunnalle luvan aloittaa tutkimukset isä Jacques Hamelin mahdollisen autuaaksijulistamisprosessin avaamiseksi. Terroristit surmasivat isä Hamelin 26. heinäkuuta 2016 kesken messun vieton. Yleensä on odotettava viisi vuotta henkilön kuolemasta, ennen kuin tällainen selvitys voidaan aloittaa. Vastatessaan toimittajien kysymyksiin paluulennolla Azerbaidžanista paavi vahvisti puhuneensa asiasta pyhäksi julistamisen kongregaation prefektin, kardinaali Angelo Amaton kanssa.

KATT/VIS/CNA

Ekumeeninen vastuuviikko 23.-30.10.2016: "Turvassa?"

Euroopassa on miljoonia muualta tulleita ihmisiä, jotka etsivät täältä turvaa, toimeentuloa ja tulevaisuuden toivoa. Heidän elämäänsä leimaa epävarmuus, sillä pääsy Eurooppaan ei vielä tarkoita lupaa jäädä. Kykenemmekö kulkemaan heidän rinnallaan riippumatta siitä, mistä he ovat tulleet ja kuinka kauan he viiptyvät kanssamme? Miten kohtaamme heidät, jotka joutuvat kääntymään takaisin vastoin tahtoaan?

Vuonna 2015 Suomeen tuli 32 476 turvapaikanhakijaa. Media uutisoi ahkerasti koko Euroopan kohtaamasta pakolaiskriisistä. Kyse ei kuitenkaan ole suomalaisten tai eurooppalaisten kriisistä. Pakolaisuus on turvaa hakevan tragedia, jossa on pelissä koko elämä.

Sivustolta www.vastuuviikko.fi/2016 löytyy lisätietoja tästä ajankohtaisesta aiheesta: mm. artikkeleita turvapaikkamenettelystä ja hakijoiden oikeusturvasta; Suomesta karkotetuista ja paperittomista; Lähi-Idän kristittyjen tilanteesta; Suomeen tulleiden turvapaikanhakijoiden ja Jordaniassa pakolaisena elävien kertomuksia; hartausaineistoa sekä toimintaehdotuksia.

KATT/www.vastuuviikko.fi

FIDES

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2016
79. vuosikerta

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

nro	dl	ilmestyy
11	31.10.	11.11.
12	28.11.	9.12.

Toimitus ja tilaukset
Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio I B
00140 Helsinki

Redaktion och prenumeration
Katolsk informationstjänst
Sankt Henriksplatsen I B
00140 Helsingfors

Puhelin/Telefon 09-6129470
Katolisella tiedotuskeskuksella ei enää ole fax-numeroa. Katolsk informationstjänst har inget fax-nummer längre. The Catholic Information Centre has no fax number any more.

Pankkiyhteys/Bankförbindelse:
(IBAN) FI98 8000 1901 2425 53
(BIC) DABAFIHH.

Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Vuonna 2016 vuosikerran hinta 39 e, ulkomaille 44 e. / Utkommer med 12 nummer årligen. 2016: prenumeration 39 e, till utlandet 44 e.

Paino / tryck:
I-print Oy, Seinäjoki

Internet
katolinen.fi > fides
fides@katolinen.fi

Osoitteenmuutokset ja ilmoitukset / Addressförändringar och annonser
info@katolinen.fi

Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia ja ajankohtaista
- 4 Ajankohtaista
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 6 Paavi Franciscuksen viesti Maailman lähetyspäivää varten 2016
- 7 Maailman lähetyspäivä 16.10.
- 8 Kaikki on armoa! – Isä Tri Nguyen on ollut pappina jo 10 vuotta
- 10 Maria, solmujen avaaja
- 12 Minnesord: Jean Paillard OP
- 13 In memoriam Gunnel Vallquist – kirjailija, kääntäjä, kriitikko
- 14 Piispa tervehti 80-vuotiasta Academicum Catholicumia
- 15 Stiftets pilgrimsfärd till Stella Maris
Pilgrimage and retreat at Stella Maris
- 16 Tapaaminen Jeesuksen kanssa
Edith Stein -päivä Pyhän Henrikin seurakuntasalissa
- 17 Ilmoituksia
- 18 Seurakunnat ja ohjelmat
- 20 Laupeuden kehto – Sant’Egidion yhteisö

Kannen kuva: isä Tri Nguyen, kuva Marko Tervaportti.

Uutisia ja ajankohtaista

Paavi Georgiassa ja Azerbaidžanissa

Paavi Franciscus vieraili 30. syyskuuta – 2. lokakuuta 2016 Georgiassa ja Azerbaidžanissa. Vierailulla olivat erityisesti esillä katolisen kirkon ja Georgian ortodoksisen kirkon suhteet, rauhankysymykset ja uskontojen välinen vuoropuhelu. Paavi toivoi rauhanomaisen kehityksen jatkuvan Georgiassa. On kulunut 25 vuotta maan itsenäistymisestä; aluetta rasittavat

mm. konfliktit Abhasiassa ja Etelä-Ossetiassa ja suhteet Venäjään ovat jännitteiset.

Paavi viittasi Georgian rikkaaseen kulttuuri-perintöön ja hyviin suhteisiin Vatikaanin ja Georgian välillä. On tärkeää välttää erojen kärjistyminen väkivallaksi. Paluulennolla Roomaan paavi totesi, että keskustelu opillisista eroista ja kysymyksistä on teologien erikoisalaa, mutta ekumeniaa edistää erityisesti rukous. Franciscus kertoi Georgian ortodoksisen patriarkan Ilia II:n tapaamisen tehneen häneen suuren vaikutuksen: patriarkka on todella ”Jumalan mies”.

Azerbaidžanissa taas paavi kävi hyvin pienen katolisen yhteisön luona: katolilaisia on koko maassa vain noin 700. Paavi vietti messun Bakussa salesiaanien keskuksessa. Vierailulla muslimienemmistöisessä Azerbaidžanissa keskeistä oli uskontodialogi, ja paavi kehotti jatkamaan eri kulttuurien ja uskontojen rauhanomaista yhteistyötä. Franciscus tapasi ensin yksityisesti Kaukasuksen muslimien sheikin ja sen jälkeen myös maan muiden uskonnollisten yhteisöjen edustajia.

KATT/VIS/CNA

Franciscus: maailma on sodassa avioliittoa vastaan

Paavi nosti Georgian-vierailullaan esiin myös avioliittoastituution ja siihen kohdistuvat uhat. Hän käytti voimakkaita sanoja: maailma on ”sodassa avioliittoa vastaan”, ja tietyt ideologiat tuhoavat avioliiton. Erityisesti gender-ideologia on paavin mukaan avioliiton vihollinen. Paavi kritisoi gender-teorian tyrkittämistä, indoktrinaatiota koululaisille; sen

opettaminen on ”ideologista kolonisaatiota”. Toinen asia kuitenkin on suhtautua laupeudella kanssaihmiisiin, jotka kamppailevat seksuaalisen identiteettinsä suhteen. Kirkon ja paimenten on kuljettava heidän rinnallaan, heihin on suhtauduttava niin kuin Jeesus suhtautuisi.

KATT/VIS/CNA

Marraskuussa 17 uutta kardinaalia

Paavi Franciscus on ilmoittanut, että lauantaina 19. marraskuuta, laupeuden riemuvouden päättymisen aattona, on konsistori uusien kardinaalien luomiseksi. He ovat:

1. Mons. Mario Zenari (Italia; apostolinen nuntius Syyriassa)
2. Mons. Dieudonné Nzapalainga CSSp, Banguin arkkipiispa (Keski-Afrikan tasavalta)
3. Mons. Carlos Osoro Sierra, Madridin arkkipiispa (Espanja)
4. Mons. Sérgio da Rocha, Brasilian arkkipiispa (Brasilia)
5. Mons. Blase J. Cupich, Chicagon arkkipiispa (USA)
6. Mons. Patrick D’Rozario CSC, Dhakan arkkipiispa (Bangladesh)
7. Mons. Baltazar Enrique Porras Cardozo, Méridan arkkipiispa (Venezuela)
8. Mons. Jozef De Kesel, Mechelen-Brysselin arkkipiispa (Belgia)

9. Mons. Maurice Piat, Port-Louis’n arkkipiispa (Mauritius)
10. Mons. Kevin Joseph Farrell, Maallikkojen, perheen ja elämän kysymysten viraston prefekti (USA)
11. Mons. Carlos Aguiar Retes, Tlalnepantlan arkkipiispa (Meksiko)
12. Mons. John Ribat MSC, Port Moresbyn arkkipiispa (Papua-Uusi-Guinea)
13. Mons. Joseph William Tobin CSSR, Indianapolisin arkkipiispa (USA)
14. Mons. Anthony Soter Fernandez, Kuala Lumpurin emeritusarkkipiispa (Malesia)
15. Mons. Renato Corti, Novaran emerituspiispa (Italia)
16. Mons. Sebastian Koto Khoarai OMI, Mohale’s Hoekin emerituspiispa (Lesotho)
17. Isä Ernest Simoni, Shkodrë-Pultin arkkihiippakunnan pappi (Scutari, Albania)

KATT/VIS

KATT Helsingin kirjamesseilla 27.–30.10

Katolinen tiedotuskeskus on jälleen tänäkin vuonna Helsingin Kirjamesseilla, osastomme on **7b35**. Tule tapaamaan meitä ja tekemään edullisia kirjaostoksia. Tervetuloa!

Hiippakunnan taloudesta

Hiippakunnan taloudellinen tulos (vuotuinen yli- ja tai alijäämä) on kehittynyt seuraavasti:

2011	-14 198 e
2012	-4 027 e
2013	83 619 e
2014	161 622 e
2015	-191 151 e

(ilman laskennallisia eriä)

Tulos heilahtelee jonkin verran vuosittain, mutta viime vuoden kehitys oli heikompaan suuntaan. Tuloksen muotoutumiseen vaikuttaa moni erillinen tekijä, joista useat ovat satunnaisia ja vain kyseiseen vuoteen tai tilinpäätöshetkeen kuuluvia. Johtopäätöksen teossa on siksi oltava varovainen. Hiippakunnan likviditeettitilanteen turvaamiseksi seurakunnilta pyydettiin rahasiirtoja, mikä oli poikkeuksellinen toimi hiippakunnan historiassa. Myös seurakuntien rahastosijoitukset siirrettiin hiippakunnan hallinnoimaan yleisrahastoon. Näillä toimin hiippakunnan likviditeetti eli rahan riittävyys saatiin turvattua.

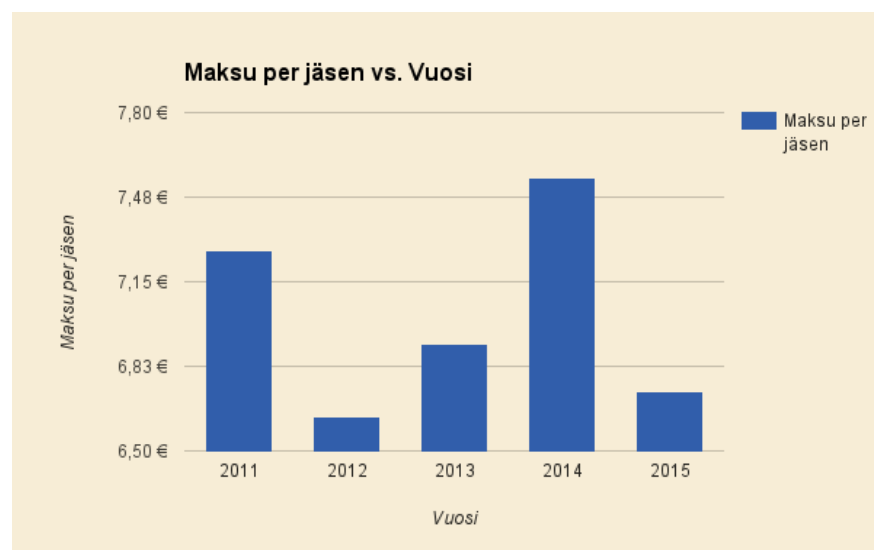
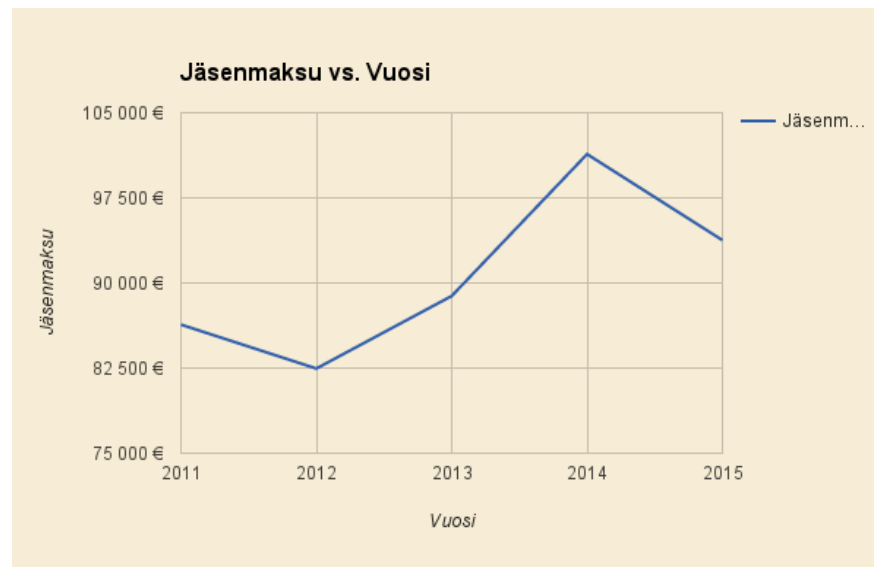
Päärahoituslähteemme ovat säilyneet entisellään.

- Avustukset Saksasta
- Kolehdit
- Kirkkomaksut ("jäsenmaksut")
- Testamentit ja lahjoitukset
- Vuokratulot

Saksasta tulevat avustukset ovat kehittyneet seuraavasti (ilman pappien ylläpitoavustuksia):

2011	483 801 e
2012	420 185 e
2013	362 351 e
2014	451 600 e
2015	213 018 e

Avustuksia saatiin viime vuonna jonkin verran aikaisempia vuosia vähemmän.

Nämä avustukset on sidottu tiettyyn projektiin (yleensä remontteihin) siten, että ne kattavat projektin menoista tietyn prosentuaalisen osan. Hiippakunnan maksettavaksi jää loppuosaa. Avustukset anotaan etukäteen, mutta varat saadaan vasta projektin valmistuttua kuitteja vastaan. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että hiippakunnan on ensin vastattava itse hankkeen kustannuksista projektin kuussa.

Opetusministeriön toiminta-avustusta hiippakunta sai vuonna 2015 yhteensä 46 330 euroa, mikä oli samaa tasoa kuin edellisenä vuonna. Huoneistojen vuokratuloja kertyi 61 000 euroa, mikä on samaa suuruusluokkaa kuin edellisenä vuonna. Vuokratulojen ohella seurakuntalaisten vapaaehtoisesti maksamat jäsenmaksut ovat huomattava ympäri vuoden hiippakunnan tilille saatu tuloerä. Nämä tulot ovat kehittyneet seuraavasti:

2011	86 331 e
2012	82 460 e
2013	88 855 e
2014	101 352 e
2015	93 771 e

Saattaa johtua maamme taloudellisesta tilanteesta, että jäsenmaksujen määrä on viime vuonna pienentynyt edellisestä vuodesta. Se oli kuitenkin selvästi korkeammalla tasolla kuin aikaisempina vuosina. Kaiken kaikkiaan jäsenmaksutulot ovat hyvin alhaisella tasolla, mikäli tuloja verrataan katolilaisten määrään Suomessa. Katolilaisten määrä on kehittynyt seuraavasti:

2011	11 874 henkilöä
2012	12 434 henkilöä
2013	12 853 henkilöä
2014	13 422 henkilöä
2015	13 942 henkilöä

Vuonna 2015 jäsenmaksutulot kertyi ainoastaan 6,70 euroa per katolilainen. Vuonna 2014 määrä oli 7,60 euroa, eli suunta on laskeva, mihin on varmasti useita syitä. Voidaan kuitenkin todeta, että jos jokaista katolilaista kohden maksettaisiin vaikkapa 50 euroa jäsenmaksua vuodessa, niin jäsenmaksutulot kasvaisivat 600 000 eurolla. Tällä olisi merkittävä vaikutus hiippakunnan talouteen.

Hiippakunnan (kuurian) tulot olivat vuonna 2015 yhteensä 818 000 euroa, joista erilaiset avustukset olivat 553 000 e. Menot olivat 1 009 000 euroa, joista henkilöstömenoja 244 000 e (24 % menoista). Keskusten (KATT, KAKE, Stella Maris ja leiritoiminta) yhteenlasketut tulot olivat 154 000 e ja menot 192 000 e. Katekeettisen keskuksen tulos oli ylijäämäinen, muiden keskusten alijäämäinen. Katolisen tiedotuskeskuksen alijäämä supistui huomattavasti vuodesta 2014.

Hiippakuntamme puolesta kiitämme kaikkia, jotka vapaaehtoisin lahjoituksin tukevat kirkkoa!

Peter Kuronen, hiippakunnan ekonomi sekä hiippakunnan taloustoimisto

Hiippakunnan taloustoimiston uusi puhelinnumero on 050-4621522 ja se on toiminnassa 3.11. alkaen.

Taloustoimisto palvelee:

ma klo 7:00-16:00, ti klo 7:00-16:00, ke klo 9:30-16:00, to klo 9:30-12:00.

Stiftets årliga ekonomiska resultat

(årligt över- eller underskott) syns i tabellen i den finska texten

År 2015 var slutresultatet sämre än föregående åren men vi måste vara försiktiga när vi drar slutgiltiga slutsatser. Det fanns många dagsaktuella orsaker till resultatet. Man kan ändå konstatera att året 2015 var ett ekonomiskt svagare år. Stiftets likviditet var hotade och det blev nödvändigt att få vissa finansiella hjälp från församlingarnas sida. Genom förverkligade handlingarna blev stiftets likviditet avsevärt bättre.

Såsom tidigare, år 2015 fick stiftet finansiella stöd från Tyskland, den sammanlagda summan var ändå mindre än tidigare. Statens bidrag till stiftet var år 2015 i praktiken på samma nivå som tidigare, 46 330 e. Hyresinkomsterna var i föl 61 000 e, vilken är på samma storleksnivå som tidigare.

Vi hoppas att så många katoliker som möjligt kunde frivilligt betala medlemsavgiften. Genom att betala avgiften kan vi klart förbättra stiftets ekonomi. År 2015 sänktes sammanlagda summan av mottagna stöd med 7000 euro. Samma tid steg katolikernas antal i Finland med 500 personer. År 2015 gav en "medeltalkatoliker" bara 6,70 e till stiftet. Summan är mycket liten. Om varje katolik kunde årligen ge t.ex. 50 e, så kunde stiftets ekonomiska situation bli bättre, helt dramatisk.

På stiftets vägnar tackar jag och ekonomibyrån för alla de medlemsavgifter vi fått ta emot!

Peter Kuronen, stiftets ekonom och Ekonomibyrån

Hiippakunnan jäsenmaksu

Saaja: Katolinen kirkko Suomessa
Pankkitili: FI78 1014 3000 2374 91
NDEAFIHH
Viitenumero: 90010
Lisätietoja: katolinen.fi

Jäsenmaksun maksaminen on vapaaehtoista, mutta koska katolisella kirkolla ei ole oikeutta kerätä jäsenmaksua valtionverotuksen yhteydessä, sen maksaminen, samoin kuin seurakunnan tukeminen ja Fides-lehden vuosikerran maksaminen, on erittäin tarpeellista koko hiippakunnan ja seurakuntien toiminnan ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Membership fee of the Diocese

Receiver: Katolinen kirkko Suomessa
Bank account: FI78 1014 3000 2374 91
NDEAFIHH
Reference number: 90010
More information: katolinen.fi

The paying of the membership fee is not obligatory, but – as the Catholic Church in Finland has not got the right to collect the so called church tax through the state – paying it as well as supporting the parish and the Diocesan Magazine Fides are very important for sustaining and developing the activities of the parishes and the whole Diocese.

"År 2015 gav en "medeltalkatoliker" bara 6,70 e till stiftet. Summan är mycket liten."

Sunnuntait juhlapyhät

16.10. kirkkovuoden 29. sunnuntai (I)
1L 2. Moos. 17:8-13
Ps. 121:1-2, 3-4, 5-6, 7-8. - 2
2L 2. Tim. 3:14 - 4:2
Ev. Luuk. 18:1-8

Lähetysunnuntai. Kolehti lähetystyön hyöksi.

18.10. tiistai, pyhä evankelista Luukas, juhla
1L 2. Tim. 4:9-17a
Ps. 145:10-11, 12-13ab, 17-18. - 10b+11b
Ev. Luuk. 10:1-9.

23.10. kirkkovuoden 30. sunnuntai (II)
1L Sir. 35:15b-17, 20-22a
Ps. 34:2-3, 17-18, 19+23. - 7ab
2L 2. Tim. 4:6-8, 16-18
Ev. Luuk. 18:9-14

28.10. perjantai, pyhät apostolit Simon ja Juudas, juhla
1L Ef. 2:19-22
Ps. 19:2-3, 4-5. - 5a
Ev. Luuk. 6:12-19

30.10. kirkkovuoden 31. sunnuntai (III)
1L Viis. 11:23 - 12:2
Ps. 145:1-2, 8-9, 10-11, 13cd-14. - 1a
2L 2. Tess. 1:11 - 2:2
Ev. Luuk. 19:1-10

6.11. (kirkkovuoden 32. sunnuntai, IV) KAIKKIEN PYHIEN JUHLA – PYHÄINPÄIVÄ, juhlapyhä
1L Ilm. 7:2-4, 9-14
Ps. 24:1-2, 3-4ab, 5-6. - 6
2L 1. Joh. 3:1-3
Ev. Matt. 5:1-12a

9.11. keskiviikko, Lateraanikirkon vihkiminen, juhla
1L Hes. 47:1-2, 8-9, 12
tai 1L 1. Kor. 3:9b-11, 16-17
Ps. 46:2-3, 5-6, 8-9. - 5a
Ev. Joh. 2:13-22

13.11. kirkkovuoden 33. sunnuntai (I)
1L Mal. 3:19-20a
Ps. 98:5-6, 7-9a, 9bcd. - 9d
2L 2. Tess. 3:7-12
Ev. Luuk. 21:5-19

Rukous

Riemuitkaamme kaikki Herrassa viettäessämme tätä juhlapäivää kaikkien pyhien kunniaksi. Heidän juhlastaan enkelit riemuitsevat ja yhdessä ylistävät Jumalan Poikaa.

Kaikkien pyhien juhla, päivän messun alkuvirsi

Piispan kalenteri

- 15.10. Diakonien Jean Claude Kabazan ja Leonard Wobilla Shwein papiksivihkiminen Pyhän Marian kirkossa 11.00
- 16.10. Pyhä messu Espoon karmeliittaluostarissa 9.30.
- 17.10. Opus Dein prelaatin vierailu
- 17.10. Hiippakunnan talousneuvoston kokous
- 17.-19.10. Pappienneuvoston kokous
- 22.10. Pastoraalineuvoston kokous
- 23.10. Vahvistusmessu Pyhän Olavin kirkossa Jyväskylässä 10.30
- 24.-26.10. Luterilais-katolinen dialogikokous Turussa
- 30.10. Reformaation 500-vuotismerkkivuoden ekumeeninen avaus Turun tuomiokirkossa
- 31.10. Reformaation merkkivuoden kansainvälinen ekumeeninen avaus Lundissa ja Malmössä, Ruotsissa
- 1.11. Paavinmessu Malmössä
- 5.10. Vahvistusmessu Pyhän Joosefin seurakunnassa, Mikkelin tuomiokirkossa
- 6.11. Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunnan 90-vuotisjuhla Turussa

Rukous

Rukouksen apostolaatti

Lokakuun 2016 rukouksen apostolaatin palsta

Pyhä Frans Salesialainen, joka on journalistien suojelija, kirjoitti: "Kun Jumala loi maailman, hän käski kasvien tuottaa hedelmää, kukin oman lajinsa mukaan. Samaten hän antoi käskyn kristityille, jotka ovat hänen elävän kirkkonsa taimia, että jokaisen tulee tuottaa hurskauden hedelmiä oman luonteenlaatunsa, asemansa ja kutsumuksensa mukaan... Mutta ei tämäkään ole kylliksi, vaan hartauden harjoittaminen on sopeutettava kunkin henkilökohtaisten voimien, työtehtävien ja velvollisuuksien mukaisesti."

Tämän kuukauden ajan me rukoilemme ihmisten puolesta, joilla nykyään on suuri vaikutus yhteiskuntaan. Jos he eivät kunnioita totuutta, heidän toimiansa vaikutukset voivat olla vaarallisia monille.

Entä jos journalisti ei halua olla rehellinen ja sana etiikka on vain outo, vierasperäinen sana? Se herättää kysymyksen, tiedätkö minä, mikä on totuus, mikä on hyvää ja mikä ei. Televisiossa, radiossa ja sanomalehdissä asiasta voi esiintyä hyvinkin monia erilaisia käsityksiä, mutta ei meidän suinkaan ole pakko omaksua niitä.

Lokakuun 16. päivänä me vietämme lähetysunnuntaita. Sinä päivänä me iloitsemme siitä, että voimme puhua totuudesta. Meidät on kutsuttu olemaan maailmassa evankeliumin toimittajia, niin kuin pyhä Frans sanoi, "kaikki oman asemansa ja kutsumuksensa mukaan".

Millaista totuutta julistan elämäni sanomalehdessä, millainen etiikka tai moraalit siellä vallitsee?

Lopuksi kuulemme uudestaan pyhän piispa Fransin sanat: "Missä tahansa asemassa tai ammatissa siis olemme, siinä voimme pyrkiä täydelliseen elämään ja meidän tuleekin tehdä niin."

Neitsyt Maria, pyhien missioiden suojelija, auta meitä lakkaamatta.

isä Stanislaw Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Lokakuu

- Että journalistit aina kunnioittaisivat työssään totuutta ja toimisivat eettisesti kestäväällä tavalla.
- Että Maailman lähetyspäivä uudistaisi kaikissa kristillisissä yhteisöissä ilon evankeliumista ja vastuun sen julistamisesta.

Oktober

- Att journalister alltid drivs av respekt för sanning och etik när de utövar sitt yrke.
- Att världsmissionsdagen, inom alla kristna samfund, förnyar Evangeliets glädje och ansvaret att förkunna den.

Marraskuu

- Että maat, jotka ottavat vastaan paljon turvapaikanhakijoita ja pakolaisia, saisivat tukea solidaarisuustyöhönsä.
- Että papit ja maallikot tekisivät rohkeuttaan menettämättä yhteistyötä seurakunnissamme yhteisön palvelemiseksi.

November

- Att de länder som tar emot ett stort antal flyktingar och tvångsflyttade människor får stöd i sitt solidaritetsarbete.
- Att präster och lekmän samarbetar inom våra församlingar för att tjäna gemenskapen utan att falla för frestelsen att tappa modet.

Paavi Franciscuksen viesti Maailman lähetyspäivää varten 2016

Missionaarinen kirkko todistaa laupeudesta

Rakkaat veljet ja sisaret,

Laupeuden ylimääräinen riemuvuosi, jota kirkko parhaillaan viettää, valaisee erityisesti myös Maailman lähetyspäivää 2016. Se kutsuu meitä katsomaan lähetystyötä *ad gentes* suurena, valtavana hengellisen ja ruumiillisen laupeuden tekona. Tämä maailman lähetyspäivänä meitä kaikkia kutsutaan "lähtemään ulos" missionaarisina opetuslapsina: kukin tarjoaa kykynsä, luovuutensa, viisautensa ja kokemuksensa, jotta Jumalan hellyyden ja myötätunnon sanoma tuodaan koko ihmiskunnalle. Lähetyskäskyn voimasta kirkko pitää huolta niistä, jotka eivät tunne evankeliumia, koska tahtoo, että kaikki pelastuisivat ja kokisivat Herran rakkauden. Kirkon "lähetystehtävä" on julistaa Jumalan laupeutta, joka on evankeliumin sykkivä sydän" (*Misericordiae Vultus*, 12) ja julistaa sitä kaikkialla maailmassa, kunnes se saavuttaa jokaisen naisen, miehen, vanhuksen, nuoren ja lapsen.

Kun lapeus kohtaa ihmisen, se synnyttää sisäistä iloa Isän sydämessä. Alusta saakka hän kääntyy rakastaen heikompien puoleen, koska hänen suuruutensa ja voimansa tulevat ilmi juuri kyvyssä samaistua pieniin, hylättyihin ja sorrettuihin (vrt. 5. Moos. 4:31; Ps. 86:15; 103:8; 111:4). Hän on hyväntahtoinen, huolehtiva ja uskollinen Jumala; hän tulee lähelle tarvitsevia ollakseen lähellä kaikkia, erityisesti köyhiä; hän osallistuu hellästi inhimilliseen todellisuuteen aivan kuin isä ja äiti osallistuvat lastensa elämään (vrt. Jer. 31:20). Raamatussa laupeudesta käytetty termi viittaa äidinkohutuun, äidin rakkauteen lapsiaan kohtaan – lapsia joita hän rakastaa aina, missä tahansa olosuhteissa ja mitä tahansa tapahtuukin, koska he ovat hänen kohtunsa hedelmä. Tämä on olennainen ulottuvuus myös rakkaudessa, jolla Jumala rakastaa kaikkia lapsiaan, erityisesti sen kansan jäseniä, jonka hän on synnyttänyt ja jota hän tahtoo kasvattaa ja opettaa. Heidän heikkoutensa ja uskottomuutensa edessä hänen sydämensä heltyy (vrt. Hoos. 11:8). Ja kuitenkin hän on laupias kaikkia kohtaan, hänen rakkautensa on kaikkia kansoja varten ja hänen hellytensä ulottuu kaikkiin luotuihin (vrt. Ps. 145:8-9).

Laupeus saa korkeimman ja täydellisimmän ilmauksensa lihaksitulleessa Sanassa. Hän paljastaa laupeudesta rikkaan Isän kasvot, "hän ei pelkää puhua laupeudesta tai selitä sitä vertauk-

sin, vaan ennen kaikkea se tulee hänessä lihaksi ja persoonalliseksi" (Johannes Paavali II, kiertokirje *Dives in misericordia*, 2). Ottaen evankeliumin ja sakramenttien kautta vastaan Jeesuksen ja häntä seuraten voimme Pyhän Hengen toiminnan kautta tulla armahtaviksi niin kuin taivaallinen Isämme, oppia rakastamaan niin kuin hän rakastaa ja tekemään elämästämme pyyteettömän lahjan, hänen hyvytensä merkin (vrt. bulla *Misericordiae Vultus*, 3). Kirkko on ihmiskunnan keskellä ennen kaikkea yhteisö, joka elää Kristuksen laupeudesta: kirkko tuntee hänen katseensa ja tietää, että Kristus on valinnut kirkon armahtavalla rakkaudellaan. Tämän rakkauden kautta kirkko löytää tehtävänsä, elää siitä ja tekee sen tiettäväksi kansojen keskuudessa käyden kunnioittavaa vuoropuhelua jokaisen kulttuurin ja uskonnollisen vaakaumuksen kanssa.

Tästä laupiaasta rakkaudesta todistavat lukemattomat miehet ja naiset, kaikenikäiset ja kaikissa tilanteissa, niin kuin kirkon elämän alkuaikoinakin. Puhutteleva merkki Jumalan äidillisestä

rakkaudesta on se, että naisten läsnäolo lähetyksmaailmassa miesten rinnalla on huomattava ja yhä kasvaa. Naiset, maallikot tai Jumalalle vihityt, ja nykyään myös monet perheet toteuttavat lähetyskutsumustaan eri muodoissa suoranaisesta evankeliumin julistamisesta karitatiiviseen palvelutyöhön. Lähetystyöntekijöiden evankelioivan ja sakramentaalisen työn ohella naiset ja perheet usein ymmärtävät paremmin kansan ongelmat ja osaavat kohdata ne oikealla, joskus ennenkuulumattomalla tavalla. He pitävät huolta elämästä ja kiinnittävät enemmän huomiota ihmisiin kuin rakenteisiin. He panevat peliin kaikki inhimilliset ja hengelliset voimavarat rakentaessaan sopusointua, suhteita, rauhaa, solidaarisuutta, vuoropuhelua, yhteistyötä ja veljeyttä sekä ihmissuhteissa että yhteiskunta- ja kulttuurielämässä, erityisesti pitämällä huolta köyhistä.

Monin paikoin evankelioiminen alkaa kasvatustoiminnalla, johon lähetystyö omistaa ponnistuksia ja aikaa kuten evankeliumin laupias viinitarhuri (vrt. Luuk. 13:7-9; Joh. 15:1), odottaen

kärsivällisesti hedelmiä vuosien hitaan kasvatuksen jälkeen. Näin syntyy ihmisiä, jotka kykenevät evankelioimaan ja viemään evankeliumin sinne, missä se ei odottaisi toteutuvan. Kirkon voi määrittellä olevan myös niiden ihmisten äiti, jotka jonakin päivänä tulevat uskomaan Kristukseen. Siksi toivon, että Jumalan pyhä kansa harjoittaa laupeuden äidillistä palvelutehtävää, joka auttaa suuresti niitä kansoja, jotka eivät vielä tunne Herraa, kohtaamaan hänet ja rakastamaan häntä. Usko on Jumalan lahja eikä proselytismin hedelmä; se kasvaa Kristuksesta todistavien evankeliumin julistajien uskon ja rakkauden kautta. Maailman teillä Jeesuksen opetuslapsilta edellytetään laskelmoimatonta rakkautta, joka käyttää kaikkien suhteen Herran omaa mittapuuta. Julistamme kauneinta ja suurinta lahjaa, jonka hän on meille antanut: hänen elämänsä ja hänen rakkauttaan.

Jokaisella kansalla ja kulttuurilla on oikeus vastaanottaa pelastuksen sanoma, joka on Jumalan lahja kaikille. Se on vielä välttämättömämpää, jos ajattemme, kuinka monet vääryydet,

Maailman lähetyispäivä 16.10.

sodat ja humanitääriset kriisit nykyään odottavat ratkaisua. Lähetysoikeudet tietävät kokemuksesta, että anteeksianton ja laupeuden evankeliumi voi tuoda ilon ja sovinnon, oikeudenmukaisuuden ja rauhan. Evankeliumin käsky "menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsiksi kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettamalla heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskennyt teidän noudattaa" (Matt. 28:19-20) ei ole päättynyt. Pikemminkin se velvoittaa kaikkia nykytilanteessa ja nykyisissä haasteissa tuntemaan uuden kutsun "lähteä ulos" lähetysoikeuteen, kuten sanoin myös apostolisessa kehotuskirjeessä *Evangelii gaudium*: "Jokainen kristitty ja jokainen yhteisö tutkiskelee, mikä on se tie, jota Herra pyytää seuraamaan. Mutta meitä kaikkia kehoitetaan ottamaan tämä kutsu vastaan: lähtemään omasta mukavuudestamme ja rohkeasti saavuttamaan kaikki reunat alueet, jotka tarvitsevat evankeliumin valoa" (20).

Tähän riemuvuoteen osuu myös Maailman lähetyispäivän 90. merkkinvuosi. Maailman lähetyispäivää edisti Paavillinen uskon levittämisen työ (propaganda fide) ja sen hyväksyi paavi Pius XI vuonna 1926. Siksi minusta on hyvä muistuttaa edeltäjäni viisaista ohjeista, kun he säätivät, että tätä työtä varten osoitetaan kaikki ne kolehdit, jotka jokaisessa hiippakunnassa, seurakunnassa, uskonnollisessa yhteisössä, yhdistyksessä ja kirkollisessa liikkeessä kaikkialla maailmassa kerätään apua tarvitsevien kristillisten yhteisöjen tukemiseksi ja evankeliumin julistuksen vahvistamiseksi aina maan ääriin saakka. Älkäämme nykyäänkään luopuko tästä missionaarisen kirkollisen yhteyden eleestä. Älkäämme sulkeutuko sydämestämme vain omiin huolenaiheisiimme, vaan laajentakaamme katseemme koko ihmiskunnan tarpeisiin.

Pyhä Maria, lunastetun ihmiskunnan korkein kuva ja kirkon lähetysoikeuden esikuva, opettakoon kaikkia, miehiä, naisia ja perheitä, synnyttämään ja vaalimaan kaikkialla ylösnousseen Herran elävää ja salattua läsnäoloa: hän uudistaa ja täyttää riemukkaalla laupeudella ihmisten, kulttuurien ja kansojen väliset suhteet.

Vatikaanissa helluntain juhlapyhänä
15. toukokuuta 2016

Franciscus

Lokakuun liturginen kalenteri alkaa pyhän Jeesus-lapsen Teresian, lähetysoikeuden suojelijan, muistopäivän vietolla (1.10.). Se on tavallaan johdanto tulevaan Maailman lähetysoikeuteen, jota vietetään kaikissa katolisissa maissa lokakuun kolmantena sunnuntaina, joka tänä vuonna on 16.10. Ekumeenista lähetysoikeuteen sen sijaan vietetään täällä Suomessa lokakuun toisena viikonvaihteena, joka tänä vuonna on 8.-9.10. Sekä Maailman lähetysoikeuteen että Ekumeeninen lähetysoikeuteen tekevät meidän tietoisemmiksi siitä, että Kristuksen kehoitus levittää hänen valtakuntansa maan ääriin saakka on yhä velvoittava meidän aikamme, sillä vasta yksi kolmasosa maailman väestöstä on kristittyjä. Kristuksen antama lähetysoikeus (Matt. 28:19-20) on ehdoton prioriteetti kaikkien aikojen kaikille kristityille. Yhdessä vietetty ekumeeninen lähetysoikeuteen korostaa vieläpä meidän yhteistä lähetysoikeuteettiamme, muistuttaen samalla yhteisen todistuksemme ja keskinäisen rauhamme merkityksestä.

Elämme edelleen laupeuden riemuvuotta, johon osuu myös Maailman lähetysoikeuteen 90. merkkinvuosi. Jo riemuvuoden julistamisen bullassa *Misericordiae Vultus* (Laupeuden kasvot) paavi Franciscus toteaa, että kirkon "lähetysoikeuteen" on julistaa Jumalan laupeutta, joka on evankeliumin sykkivä sydän" (n. 12). Nyt Maailman lähetysoikeuteen viestissään paavi vielä korostaa, että laupeuden vuosi kutsuu meitä pitämään lähetysoikeuteen *ad gentes* valtavana hengellisen ja ruumiillisen laupeuden tekona. Meitä kaikkia kutsutaan "lähtemään ulos" missionaarisina opetuslapsina, tarjoamaan lahjakkuutemme ja kokemuksemme, jotta Jumalan laupeuden kasvot ja sanoma tuotaisiin kaikille luoduille.

Viestissään paavi Franciscus toivoo, että "Jumalan pyhä kansa harjoittaa laupeuden äidillistä palvelutehtävää, joka auttaa suuresti niitä kansoja, jotka eivät vielä tunne Herraa, kohtaamaan hänet ja rakastamaan häntä". Näin Maailman lähetysoikeuteen sunnuntaina paavi pyytää meitä kääntämään katseemme maailman lähetysoikeuteen ja avaamaan sydämemme maailman

pelastukselle. Meitä rohkaistaan muistamaan ympäri maailmaa toimivia lukuisia lähetysoikeuteen ja heidän kohtaamaan ihmisiä. Siksi keräämmekin kolehdin erityisesti lähetysoikeuteen. Meidän rukouksemme ja lahjoituksemme auttavat tukemaan kirkkoja, sairaaloita, kouluja ja kutsumuksia maissa, joissa kirkko on uusi, vasta perustettu tai köyhyä. Se on tilaisuutemme osoittaa rakkautta ja solidaarisuutta veljiämme ja sisariamme kohtaan, jotka jakavat kanssamme saman uskon.

Maailmanlaajuista lähetysoikeuteen johtaa Kansojen evankelioimisen kongregatio (ent. *Pro propaganda Fide*, per. 1622) Rooman kuuriassa. Sen yhteydessä toimii neljä paavillista lähetysoikeuteen, jotka huolehtivat lähetysoikeuteen rahoituksesta ja koulutuksesta sekä innostavat lähetysoikeuteen. Uskon levittämisen yhdistys (*Association for the Propagation of the Faith*) on yksi niistä, jonka kanssa Pohjoismaiden paikalliskirkot tekevät yhteistyötä ja jota Pohjoismaissa kutsutaan nimellä MISSIO. Se vastaa maailman lähetysoikeuteen järjestelyistä ja antaa uusille, vasta perustetuille tai köyhille hiippakunnille välttämätöntä tukea niiden ponnistellessa kohti omavaraisuutta. Pyydämme teidän rukouksianne ja avustustanne.

Maailman lähetysoikeuteen pani alulle paavi Pius XI 14.4.1926 antaakseen lähetysoikeuteen taloudellista varmuutta. Kaikki maailman hiippakunnat antavat "lähimmäisen rakkauten pienen rovon" lähetysoikeuteen. Sen ansiosta voimme yhdessä koko kirkon kanssa viedä hengellistä ja aineellista apua niille, jotka sitä kaikkein kipeimmin tarvitsevat. Olkaamme tietoisia maailman lähetysoikeuteen myös vuoden jokaisena päivänä, sillä yksi ainoa sunnuntai ei riitä! Tällä tavoin lähetysoikeuteen alkaa joka päivä meidän sydämestämme.

isä Toan Tri Nguyen
Hiippakunnan lähetysoikeuteen hoitaja

Kolehti sunnuntaina 16. lokakuuta 2016 kerätään kaikissa messuissa kirkon lähetysoikeuteen hyväksi. Muut avustukset hiippakunnan lähetysoikeuteen:
FI09 1745 3000 1270 60

Rukous lähetysoikeuteen puolesta:

Jumala, taivaallinen Isä, joka lähetit Poikasi Kristuksen maailmaan, vuodatta meihin lupaamasi Pyhä Henki, jotta se levittäisi totuuden siemeniä ihmisten sydämiin ja herättäisi ne uskon kuuliaisuuteen, niin että kaikki ihmiset kasteen kautta uuteen elämään syntyneinä kuuluisivat sinun omaan kansaasi. Tätä pyydämme saman Herramme Jeesuksen Kristuksen, sinun Poikasi, kautta, joka kanssasi elää ja hallitsee Pyhän Hengen yhteydessä, Jumala, iankaikkisesta iankaikkiseen.

English-language Catechism for Adults

Would you like to become more familiar with the basic teaching of the Catechism of the Catholic Church? A study group of English-speaking people meets twice a month at the **Studium Catholicum, Ritari-
katu 3 b A 4, Helsinki**. The study group is open to all those who are interested.

The dates for English Catechism:

- Monday October 24th at 18.30
- Monday November 7th at 18.30
- Monday November 21st at 18.30
- Monday October 10th at 18.30

Contact person: **Diana Kaley**, 040-7235703, diana.kaley@studium.fi. Moderator of the group: fr. **Antoine Lévy, OP**.

URKUMUSIIKIN JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa **torstaina klo 18.00**.

3.11. MARKO PITKÄNIEMI
(Helsinki)

TRIDENTIINISIÄ MESSUJA

Pyhän Henrikin katedraalissa

Sunnuntaina 6.11.2016 klo 13.00
(isä Wojciech Grygiel FSSP)

Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentiinisiä messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00.

A Tridentine Mass is celebrated again on Nov. 6th in Saint Henry's Cathedral at 13.00. These Masses are celebrated in the Cathedral normally every first Sunday of a month at 13.00.

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

Artikkeleita

Lokakuun seitsemäntenä päivänä tuli kuluneeksi kymmenen vuotta siitä, kun piispa Józef Wróbel SCJ vihki Toan Tri Nguyenin papiksi.

Vihkiminen tapahtui Naantalın keskiaikaisessa birgittalaiskirkossa – pyhän Birgitan ja ruusukorukouksen Neitsyt Marian päivänä – ja kuvasi monellakin tapaa isä Trin elämää, uskoa ja pappetta.

“Näinä päivinä olen ollut pappina jo kymmenen vuotta. Vihkimys oli hyvin merkittävä tapahtuma elämässäni”, sanoo iloinen isä Tri Nguyen vakuuttavasti. Muutama viikko aikaisemmin piispa Teemu Sippo SCJ oli nimittänyt hänet Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan kappalaiseksi ja antanut hänelle erityistehtävän tehdä pastoraalista työtä hiippakunnan vietnamilaisten hyväksi. Mutta minkälainen on 38-vuotiaan isä Trin matka ollut tähän mennessä?

“Tulin Vietnamista Suomeen pakolaisena, kun olin 13-vuotias. Isäni, joka oli etelän sotilas, joutui pakenemaan Vietnamista sodan päätyttyä Thaimaahan ja päätyi sieltä Suomeen. Lopulta 25 vuotta sitten hän sai perheensä luokseen. Siitä on siis jo neljännesvuosisata”, isä Tri laskee.

13-vuotiaalle nuorelle vieraaseen maahan ja kulttuuriin tuleminen on haaste. “Ensimmäisen vuoden opiskelin alasteella suomen kieltä, ja sitten jo siirryin yläasteelle ja sieltä lukioon. Koulun jälkeen olin vuoden töissä Keravalla vetoketjutehtaalla”, isä Tri kertoo ja jatkaa: “Jo silloin keskustelin piispa Paul Verschurenin ja – hänen sairastuttuaan – hiippakunnan asiainhoitajan, isä Jan Aartsin SCJ kanssa kutsumuksestani.”

Miksi papiksi?

Keskusteluissa nuori mies joutui pohtimaan, miksi oikeastaan halusi papiksi. Mitä mahdollisen kutsumuksen taustalla oikein oli? “Kyllä kutsumukseni tulee Vietnamista. Kotikylämme oli hyvin katolinen ja me asuimme lähellä kirkkoa.” Kyllä pääkirkossa – siellä oli neljä muutakin – Tri sai kasteen ja sakramentit. Suurissa juhlissa kirkko on täynnä. “Sinne mahtuu ainakin 1000 ihmistä.”

“Pienestä pitäen olin messupalvelija ja sitten lukija, ja lauloin myös kuorossa”, isä Tri muistelee ja toteaa, että “se kaikki vahvasti uskonnollista elämäni”. Suurien juhlien yhteydessä messupalvelijoita oli kirkolla yötäkin, jotta he ehtivät huolella valmistaa messut ja palvella niissä aikai-

sin seuraavana aamuna. “Pappilassa sain esimerkin hyvästä papillisesta elämästä.” Se oli tietynlainen pikkuseminaari.

“Papiksi halusin tulla jo silloin, kun olin noin 9-vuotias. Marraskuussa rukoillaan perinteisesti erityisesti kiirastulen sielujen puolesta, ja hautausmailla vietetään paljon messuja, varsinkin vainajienpäivänä. Ihmiset seisovat läheistensä haudoilla ja kynttilät palavat. Tilanne on surullinen, koska monilta on hiljattain kuollut joku läheinen, ja silloin huomasin haluavani tehdä jotakin heidän hyväkseen, lohduttaa heitä”, isä Tri sanoo ja muistuttaa, että “kirkko on kärsivien ihmisten turvapaikka. Kristus tukee aina varsinkin vaikeuksiin joutuneita ihmisiä; monet ihmiset myös kärsivät pitkän sodan traumaista.”

Ja hautajaisia riitti. “Sadekauden aika-

na kuolee paljon ihmisiä riisipelloilla salamaiskuihin.” Ja messupalvelijalla riitti tekemistä. “Hautajaisten tunnelma on aina harras ja kontemplatiivinen. Paikalla on aina rukoileva yhteisö, joka kuolemaa kohdatessaan näkee paremmin, mikä on elämän tarkoitus, ja miettii silloin myös oman sielunsa tilaa ja pelastusta.” Isä Tri harmittelee sitä, että Suomessa ja länsimaissa yleisemminkin kuolema yritetään sysätä syrjään. Samalla vieraannutaan Jumalasta ja elämän todellisesta päämäärästä, johon kuuluu myös kuolema.

Syksyn alussa isä Tri vietti muutaman viikon kotikylässään. Vierailu “pani minut muistelemaan menneitä aikoja. Se myös vahvasti uudestaan pappiskutsu- mustani: palvella ja auttaa muita ihmisiä, ennen kaikkia tarvitsevia”.

Lontoossa

Kun tuli aika valita pappisseminaaria, isä Aarts antoi Trille varsin vapaat kädet. “Valintaa tehdessäni muistin, kuinka suuri koti-ikävä ja yksinäisyyden tunne minua vaivasi, kun aikoinani tulin Suomeen, jossa oli vielä eri kulttuuri ja vieras kieli, kuinka jouduin aloittamaan kaiken lähes nollasta. Ajattelin, että lähtisin Roomaan, lähelle paavia, mutta en osannut italiaa. Sen sijaan olin koulussa oppinut englantia.”

Paikaksi valikoitui Westminsterin arkhiippakunnan pappisseminaari Allen Hall, jossa opiskeli myös monia muita Pohjoismaista tulleita pappiskandidaatteja. Norjasta ja Tanskasta siellä oli myös vietnamilaisia seminaristeja. “Siellä opis-

Kaikki on armoa!

Isä Tri Nguyen on ollut pappina jo 10 vuotta

Artikkeleita

kelin kaksi vuotta filosofiaa” – kuuluisan marttyyrin Thomas Moren entisillä tiluksilla.

Allen Hall tarjosi tuohon aikaan vielä pääosan opetuksesta itse. Seminaarin henki oli aika pastoraalinen ja loma-aikoina opiskelijat menivät töihin eri seurakuntiin. ”Tarkoitus oli jatkaa teologiaa samassa paikassa, mutta kun saimme uuden piispan, Józef Wróbelin SCJ, hän ehdotti minulle opintojen jatkamista Roomassa.” Piispan mielestä oli parempi mennä sinne, koska kirkko on Suomessa hyvin ”katolinen”, siinä maassa on niin monia eri kansallisuuksia, vähän samalla tavalla kuin Roomassa, jossa on pappeja ja seminaristejakin varmaankin kaikista maailman maista. ”Englanti oli kuitenkin hyvin anglikaaninen, monarkistinen ja brittiläinen. Olin samaa mieltä.”

Opiskelupaikan vaihtaminen siirtyi kuitenkin vuodella, koska Suomen kansalaisena Trin piti suorittaa varusmiespalvelus. Isä Aartsin ehdotuksesta hän valitsi siviilipalveluksen, jonka hän suoritti Järvenpään terveyskeskuksessa. Samalla Tri pystyi opiskelemaan italian kieltä työväenopistossa ja työskentelemään viikonloput Pyhän Marian seurakunnassa isä Kazimierz Lewandowskin SCJ johdolla.

Roomassa

”Roomassa aloitin opinnot, jo italiaa osavana, syksyllä 2002. Ihastuin ikuisen kaupunkiin uudella innolla. Se oli ollut piilossa pysytellyt toiveeni jo lapsesta asti. Olin joskus lapsena nähnyt postikortin Pietarinkirkosta ja ihmetellyt, kuinka kirkko voi olla niin suuri – sen haluaisin nähdä. Ja tässä nyt olen! Tutustuin Rooman kirkkoihin ja kulttuuriin, ensimmäisten vuosisatojen marttyyrien kohtaloihin.”

Edelleen paavit viettävät pitkänperjantain illalla ristintien hartauden Colosseumin ympärillä. ”Se merkitsee paljon meille kristityille; kun katsomme Colosseumia, se vaikuttaa uskoomme, sillä olemme aina uskossa perillisiä, ennen kaikkea marttyyrien veren kautta”, isä Tri huomauttaa ja lisää, ”että myös meillä Vietnamissa on 117 kanonisoitua marttyyriä, joiden kohtalot voi hyvin liittää Rooman marttyyrien kohtaloihin”.

Oikeastaan teologian opintoihin käytetään neljä vuotta, mutta Trin tapauksessa opintovuodet olivat niin tiiviit, että akateemisten opintojen ja hengellisen ja inhimillisen kasvun osuus tehtiin ensimmäisessä kolmessa vuodessa ja neljäs vuosi jäi sitten pastoraaliselle harjoittelulle. ”Roomassa harjoittelulle ei ole niin paljon mahdollisuutta, koska siellä pappeja vilisee, tosin kyllä joskus ehdimme viikonloppuisin auttamaan äiti Teresan sisaria tai käymään vankiloissa.”

”Kevättä 2005 en unohda milloinkaan. Silloinhan Johannes Paavali II kuoli ja haudattiin, konklaavi kokoontui ja saatiin uusi paavi Benedictus XVI. Roomassa oli niin suuri ihmisjoukko ja tunnelma oli niin harras. Kaikki pysähtyi. Ihmissmassojen seassa minäkin kävin jättämässä jäähyväiset rakastetulle paaville ja koin hänen läheisyydessään pyhyyden ilma-
piirin.”

Konklaavin järjestyminen ja uuden paavin valitseminen myös syvensi nuoren teologin ymmärrystä kirkon hierarkiasta ja paavin valitsemisen käytännöistä.

Tri asui Opus Dein ylläpitämässä kansainvälisessä Sedes sapientiae -pappisseminaarissa Trasteveressa ja opiskeli Paavillisessa Pyhän ristin yliopistossa, joka sijaitsee Piazza Navonan takana. Pietarinkirkon aukio sijaitsee matkan varrella.

”Jännitimme koko ajan, tulisiko valkoinen savu jo pian, ja palattuamme konklaavin toisena päivänä takaisin seminaariin, olin kirjastossa opiskelemassa, kun kerrottiin, että valkoinen savu nousee jo. Kaikki ryntäilivät ja lähtivät juoksemaan Trasteveren läpi Pietarinkirkolle. Sinne oli matkalla paljon muitakin – koko kirkko kokoontui yhteen. Kuulimme kirkonkellojen soivan ja lopulta kuuluisat sanat: *Habemus papam!*”

Isä Trin on vaikea salata iloaan näistä muistoista. ”Olen kiittollinen piispa Wróbelille siitä, että hän rohkaisi minua lähtemään Roomaan. Siellä kohtasin todellista monikansallisuutta, seminaarissakin meitä oli noin 90 seminaristia kaikista maan-

Isä Trin väitöstilaisuudessa pöydän takana istuivat professorit Miguel De Salis Amaral, Philip Goyret, Juan Rego.

osista.” Hyvin isä Tri muistaa senkin, kun hän pohjoismaisten piispojen ad limina -vierailun yhteydessä sai tavata paavi Johannes Paavali II:n.

Vihkimysten aika

Opintojen vielä kestäessä Tri ehdotti piispa Józefille, että hän mielellään jatkaisi opintoja ainakin liseniaattiin saakka. Tuolloin piispa kuitenkin vastasi, että pitää ensin tulla takaisin Suomeen: ”Suomessa tarvitaan voimaa, pappeja. Ensin minut pitää vihkiä diakoniksi, sitten papiksi, sitten on aika tehdä vähän aikaa pastoraalista työtä. Ehkä sitten kolmen tai viiden vuoden kuluttua aika on kypsä.” Ja niin se olikin. ”Tietenkin hyväksyin sen, mitä piispa ehdotti. Tulin takaisin Suomeen kesällä 2005.”

Suomessa Tri sijoitettiin Turun seurakuntaan isä Peter Gebaran SCJ avuksi. ”Melkein saman tien lähdimme Kölniin Maailman nuortenpäiville, ne olivat myös paavi Benedictuksen ensimmäinen matka kotimaahansa valintansa jälkeen. Se oli valtavan hieno kokemus!” Turussa Trin tehtäviin kuuluivat muun muassa messu-

palvelus ja osallistuminen katekeeseihin, kerhojen ja piirien toimintaan. Diakonina hän vielä saarnasikin.

Tri Nguyen vihittiin diakoniksi Turussa Herran ilmoittamisen juhlapäivänä 25.3.2006 ja papiksi Naantalın keskiaikaisessa luostarikirkossa Turun seurakunnan nimikkojuhlanä 7.10.2016. Pohjoismaissa vietetään tuona päivänä pyhää Birgittaa, mutta yleisessä roomalaisessa kalenterissa päivä on omistettu ruusukkorukouksen Neitsyt Marialle. ”Olen erityisen iloinen siitä, että vihkimykseni ovat olleet Neitsyt Marian juhlapäivinä”, isä Tri sanoo ja lisää, että ”pyhällä Birgitalakin oli hyvin tiivis rakkaus Mariaa kohtaan, sillä viime kädessä kaikki pyhimykset ammentavat samasta lähteestä: he kulkevat Marian kautta Kristuksen luo.”

”Naantalın ruotsinkielinen nimi ’Nä-dendal’ on lisäksi erittäin merkityksellinen: ’Armon laakso.’ Isä Tri sanoo tämän hyvin selvästi: ”Olen kokenut omassa

elämässäni niin paljon Jumalan armoa; sitä on virrannut minun elämässäni pienestä lähtien aina pappisvihkimykseen asti ja sen jälkeenkin. Ehkä tästä syystä yhdyin mielelläni Jeesuslapsen Teresan (pikku-Teresan) sanoihin: Kaikki on armoa. On minulla papillisenkin tunnuslause, mutta lyhyenä kiteytyksenä tämä se on: Kaikki on armoa.”

Jatko-opinnot

Vuonna 2009 Helsingin hiippakunta sai uuden piispan, kun isä Teemu Sippo SCJ vihittiin piispaksi Turun tuomiokirkossa 5. päivänä syyskuuta. ”Seuraavana vuonna puhuin piispan kanssa ja kerroin toiveestani jatkaa opintojani. Tutkittuaan asiaan hän ilmoitti lopulta, että voisin palata Roomaan. Aloitin liseniaattiopinnot syksyllä 2011, päätin ne kahdes-

sa vuodessa ja pystyin sitten jatkamaan opintoja tohtorin väitöskirjaan asti kahden vuoden apurahan turvin.”

Aivan kahdessa vuodessa väitöskirja ei valmistunut, sen verran ”monimutkainen, pitkä ja vaikea” prosessi sen tekeminen on. Kolmannen väitöskirjavuoden isä Tri vietti jo takaisin Suomessa katedraaliseurakunnan assistenttina, kirjoitustyötään viimeistellen. ”Kirjoitustyön lopetin tämän vuoden tammikuussa ja moderaattorien korjausten jälkeen sain luvan väitellä kesäkuun 13. päivänä.” Näin myös tapahtui.

Isä Trin liseniaattityö toimi hyvänä valmistavana osana väitöskirjaan, jonka aiheena oli kirkon apostolisuus ja apostolinen suksessio ja niiden keskinäisen suhteen vaikutukset kirkolliskokouksen jälkeiseen katolis-luterilaiseen vuoropuheluun (*Apostolicity of the Church and Apostolic Succession. The impacts of this Relationship in the Post-Conciliar Catholic-Lutheran Dialogue*).

”Alun perin olisin halunnut tutkia mariologiaa, mutta joka tapauksessa dogmaatiikkaa, koska nimenomaan kaikki, mikä liittyy uskoon, on niin tärkeää. Vietnami-

sa on buddhalainen enemmistö ja siksi jo lapsena oli mielestäni tärkeää tietää, mikä katolilaisia erotti muista uskonnoista.” Marian puoleen isä Tritä ajoi myös oman synnyinmaan mariaanisuus, mikä täällä pohjoisessa ”ei samalla tavalla korostu”.

”Mutta en voi toteuttaa vain omaa haluani. Piispa totesi, että kirkon oppi on hyvin ajankohtainen asia, ennen kaikkea virka, sillä melkein kaikki keskustelut toisten kirkkojen kanssa pysähtyvät aina kysymykseen virasta, naispappeuteen, paaviuteen, kirkon rakenteeseen.”

Tämän toivomuksen kanssa isä Tri matkasi takaisin Roomaan ja jatkoi opintoja samassa Santa Crocen yliopistossa. ”Otin kaikki ekklesiologian kurssit ja ekumeniaa. Tutustuin professorini kirjaan apostolisesta suksessiosta ja luin ja luin: piispuudesta, pappuudesta ja diakonaatista. Halusin tietää, mitä oikeastaan tarkoitetaan, kun täällä Suomessakin luterilaiset arkkipiispat sanovat olevansa pyhän Henrikin seuraajia samalla, kun meidänkin piisparamme on sitä. Mitä tarkoittaa ’jatkumo’, miten suksessio käsitetään.”

Ei niin yksinkertaista

Koska luterilaisuus on ilmiönä laajempi kuin luterilainen kirkko Suomessa, ”päätimme professorini kanssa palata alkuperäiseen käsitykseen kirkon apostolisuudesta, alkulähteisiin. Professorini, isä Philip Goyret, ehdotti, että tutkin kirkon apostolisuutta, koska virka ja muutkin kysymykset liittyvät siihen.” Väitöskirjatyöhön isä Tri sitten toi lisäksi kansainvälisen ekumeenisen vuoropuhelun katolilaisten ja luterilaisten välillä.

Johtopäätöksiä on vaikea tiivistää muutama riviin. ”En paneudu reformaation tapahtumiin ensi sijassa historioitsijana vaan teologina ja dogmatiikan kautta. Tulokset on toisenlainen kuin muissa suomalaisissa käsityksissä.”

Katolisessa kirkossa korostetaan sitä, että kolme ulottuvuutta kuuluu yhteen: traditio, suksessio ja kommuunio. Tarvitaan koko perintö, tradition välittämä uskon talletus, tarvitaan talletuksen välittäminen apostoleilta eteenpäin, jatku-mo-osa eli suksessio, ja vielä tarvitaan elävä yhteys, kommuunio, viranhaltijoiden välillä. ”Juuri tämä kommuunio on tärkeä elementti: Millä tavalla yhteyttä ylläpidetään, milloin piispaallinen linja katkeaa ja millainen on paikalliskirkon yhteys universaaliin kirkkoon?”

”Samoin tärkeää on uskon talletus (*depositum fidei*). Jos me erkaantuisimme siitä, jos joku piispa saarnaisi eri uskon talletuksesta käsin, hän ei voisi olla apostolien seuraaja, vaikka hän olisikin saanut mekaanisen käten päällepanemisen, koska suksessio ja traditio ja uskon talletus liittyvät yhteen. Pitää olla yhteydessä kollegoihin, toisiin piispoihin ja ennen kaikkea piispainkollegion päähän eli paaviin.”

Olenaisinta Suomessa käytävän dialogin kannalta on kysymys yhteyden, kommuunion puutteesta. ”Vuoropuhelun tehtävä on pohtia, millä tavalla voimme rakentaa umpeen tämän aukon”, sanoo innostunut ja innostava isä Tri, tohtori.

Kiitos haastattelusta ja onneksi olkoon väitöskirjan ja pappisvihkimyksen 10-vuotisjuhlan johdosta!

Marko Tervaportti

Maria, solmujen avaaja

Maria on aurinko, jonka lämpö tekee hyvää koko maailmalle.

Franciscuksen paaviksi valitsemisen jälkeen nousi laajempaankin tietoisuuteen eräs Maria-hartaus, joka aluksi oli vain paikallistasolla tunnettu hartaus Saksan Augsburgissa ja sittemmin Jorge Mario Bergoglion vaikutuksesta levisi Buenos Airesiin, muuallekin Argentiinaan ja Latinalaiseen Amerikkaan: "Maria, solmujen avaaja."

Paikallinen hartaus Mariaa, solmujen avaajaa kohtaan Pyhän Pietarin kirkossa Augsburgissa sai alkunsa ehkä 1600-luvun alussa, vaikka historialliset tiedot eivät ole kovin tarkkoja. Kerrotaan, että Wolfgang Langenmantelin ja Sophie Imhoffin avioliitto oli kriisissä. Vuonna 1612 Wolfgang meni Ingolstadtin luostariin isä Jakob Remin luo ja pyysi häneltä apua; he rukoilivat yhdessä Neitsyt Mariaa. Luostarin kappelissa oli "lumen Neitsyt Marian" kuva. Avioliitto uudistui ja puolisoitten väliset ongelmat ratkesivat. Sophie oli antanut isä Jakobille nauhan, jolla paikallisen tavan mukaan avioliittoon vihittäessä puolisoitten kädet oli sidottu yhteen. Jokaisen avioriidan jälkeen Sophie oli solminut solmun tähän nauhaan, joten isä Jakob sai nauhan täynnä solmuja. Hän pyysi Neitsyt Mariaa avaamaan kaikki solmut, ja niin kävi. Monenlaisia legendoja liittyy tähän tarinaan.

Wolfgangin ja Sophien pojanpoika, Sankt Peter am Perlachin kirkon kaniikki Augsburgissa omisti yhden kirkon kappeleista perheensä muistolle ja tilasi sinne alttaritaulun; 1699-1700 valmistuneen taulun tekijän arvellaan olevan Johann Melchior Georg Schmidtner. Taulu kuvaa Neitsyt Mariaa, hyvän neuvon äitiä, mutta sisältää myös viittauksen perheesta: Maria on siinä taivaassa enkelien keskellä avaamassa nauhan solmuja. Isä Jorge Mario Bergoglio SJ kiintyi tähän hartauteen 1980-luvulla: hän oli vuonna 1986 Augsburgissa opintojensa vuoksi ja näki tuon maalauksen Mariasta, solmujen avaajasta. Hän päätti viedä kuvan Buenos Airesiin lahjaksi seurakuntalaisilleen. Buenos Airesista hartaus alkoi levitä muualle Argentiinaan ja muihin Latinalaisen Amerikan maihin. Ja kun arkkipiispa Bergogliosta tuli paavi Franciscus, huomio on kiirinyt muuallekin. Marian, solmujen avaajan apua pyydetään ennen kaikkea perheongelmissa.

Ajatus Mariasta solmujen avaajana ei toki liity vain tähän hartauteen. Vatikka-

Paavi Franciscus sai kotimaansa Argentiinan presidentti Cristina Fernandez de Kirchneriltä lahjaksi Maria, solmujen avaaja -taulun syksyllä 2014. Kuva RV.

nin II kirkolliskokouksen kirkkokonstituutio Lumen gentium lainaa kirkkoisä Ireneuksen kuuluisia sanoja: "Eevan tottelemattomuuden solmun aukaisi Marian tottelevaisuus; minkä neitsyt Eeva epäuskossaan satoi, sen Neitsyt Maria uskossaan aukaisi." (LG 56, ks. myös Katolisen kirkon katekismus 494).

Paavi Franciscus kävi rukoilemassa Santa Maria Maggiore-basilikassa paaviutensa ensimmäisenä päivänä. Santa Maria Maggiore rakennettiin paikkaan, jossa ihmeellisesti oli satanut lunta (Santa Maria ad Nives). "Lumen Neitsyt Maria" on myös Buenos Airesin suojelija, ja kuten edellä kerrottiin, tavallaan myös Marian, solmujen avaajan hurskauden taustalla.

Katri Tenhunen

Marian, solmujen avaajan novena

Ristinmerkki
Isä meidän
Terve Maria
Kunnia
Katumus:

Jumalani, kadun ja suren koko sydämeistäni, että olen synneilläni loukannut sinua, joka olet korkein hyvä ja jota tulee rakastaa yli kaiken. Sinun armosi avulla tahdon päättäväisesti tehdä parannusta ja välttää syntiä. Aamen.

Ruusukon kolme ensimmäistä kymmenikköä

Kunkin päivän meditaatio

Ruusukon kaksi viimeistä kymmenikköä

Ensimmäinen päivä

Rakas äiti, pyhä Maria,
joka avaat lapsiasi painavat solmut,
ojenna laupiaat kätesi puoleeni.
Tänään annan sinulle tämän solmun: (nimeä se, jos mahdollista)
ja kaikki ne kielteiset seuraukset, joita se aiheuttaa elämässäni.
Annan sinulle tämän minua kiduttavan solmun,
joka tekee minut onnettomaksi ja estää minua
liittymästä sinuun ja Poikaasi Jeesukseen, Vapahtajaan.
Käänny sinun puoleesi, Maria, solmujen avaaja,
koska luotan sinuun
ja tiedän, ettet koskaan väheksy
syntistä lastasi, joka pyytää apuasi.
Uskon, että voit avata nämä solmut, koska olet äitini.
Tiedän, että teet niin, koska rakastat minua ikuisella rakkaudella.
Kiitos, rakas äitini.
Maria, solmujen avaaja, rukoile puolestani.

Joka etsii armoa, löytää sen Marian käsistä.

Rukous

Toinen päivä

Maria, rakas äiti, armoitettu,
tänään käänän sydämeni puoleesi.
Tunnistan, että olen syntinen ja tarvitsen sinua.
En ole pitänyt mielessäni armojasi
itsekkyyteni, kaunani ja alttiuden ja nöyryyden
puutteeni takia.
Tänään käänän puoleesi,
Maria, solmujen avaaja,
jotta pyytäisit minulle Pojaltasi Jeesukselta
puhdasta sydäntä, vapautumista, nöyryyttä ja
luottamusta.
Tänään yritän toteuttaa näitä hyveitä.
Annan ne sinulle todisteeksi rakkaudestani.
Annan tämän solmun: *(nimeä se, jos mahdollista)*
sinun käsiisi,
koska se estää minua näkemästä Jumalan kunniaa.
Maria, solmujen avaaja, rukoile puolestani.

Maria antoi Jumalalle elämänsä jokaisen hetken.

Kolmas päivä

Maria, armon välittäjä, taivaan kuningatar,
jonka käsissä ovat Kuninkaan rikkaudet,
käänän laupiaat silmäsi puoleeni.
Annan pyhiin käsiisi tämän solmun: *(nimeä se, jos
mahdollista)*
ja kaiken siitä aiheutuvan kaunan.
Isä Jumala, pyydän sinulta anteeksi syntejäni.
Auta minua nyt antamaan anteeksi jokaiselle
ihmiselle,
joka tietäen tai tietämättään
on aiheuttanut tämän solmun.
Tämän päätöksen vuoksi sinä voit sen aukaista.
Rakas äitini, edessäsi
ja Poikasi Jeesuksen, Vapahtajani nimessä,
jota niin paljon loukattiin ja joka osasi antaa
anteeksi,
annan nyt anteeksi näille ihmisille...
ja myös itselleni, ikuisesti.
Maria, solmujen avaaja, kiitän sinua
koska avaat sydämessäni kaunan solmun
ja sen solmun, jonka tänään tuon sinulle.
Maria, solmujen avaaja, rukoile puolestani.

Joka tahtoo armoja, kääntyköön Marian puoleen.

Neljäs päivä

Rakas pyhä äitini,
joka otat vastaan kaikki sinua etsivät,
sääli minua.
Annan käsiisi tämän solmun: *(nimeä se, jos
mahdollista)*.
Se estää minua olemasta onnellinen
ja elämästä rauhassa.
Sieluni on halvaantunut
ja se estää minua kulkemasta kohti Herraani ja
palvelemasta häntä.
Äitini, avaa tämä elämäni solmu.
Pyydä Jeesusta parantamaan
minun halvaantunut uskoni,
joka kompastuu tiellä oleviin kiviin.
Kulje kanssani, rakas äitini,
jotta tietäisin, että nämä kivet ovat parhaakseni,
jotta lakkaisin valittamasta ja oppisin kiittämään,
hymyilemään joka hetki,
koska luotan sinuun.
Maria, solmujen avaaja, rukoile puolestani.

Maria on aurinko, jonka lämpö tekee hyvää koko maailmalle.

Maria, solmujen avaaja, rukoile puolestani.

Seitsemäs päivä

Puhtain äiti, käänän puoleesi tänään:
pyydän sinua avaamaan tämän elämäni
solmun *(nimeä se, jos mahdollista)*
ja vapauttamaan minut pahan vaikutuksesta.
Jumala on antanut sinulle suuren vallan
kaikkien demonien yli.
Tänään torjun kaikki demonit ja kaikki siteet
niihin.
Julistan, että Jeesus on ainoa Pelastajani ja
ainoa Herrani.
Maria, solmujen avaaja, murskaa paholaisen
pää.
Tuhoa näiden solmujen aiheuttamat ansat
elämässäni.
Kiitos, rakas äiti.
Herra, vapauta minut kalliilla verelläsi!
Maria, solmujen avaaja, rukoile puolestani.

*Sinä olet Jerusalemin kirkkaus, sinä olet
kansamme kunnia.*

Kahdeksas päivä

Neitsyt, Jumalan äiti, hänen joka on laupeudesta
rikas,
sääli minua, lastasi, ja avaa elämäni solmut *(nimeä
ne, jos mahdollista)*.
Tarvitsen sinun vierailuasi,
niin kuin kävit Elisabetin luona.
Tuo minulle Jeesus, tuo minulle Pyhä Henki.
Opetä minulle rohkeutta, iloa ja nöyryyttä,
ja Elisabetin lailla täytä minutkin Pyhällä Hengellä.
Haluan sinun olevan äitini, kuningattareni ja
ystäväni.
Annan sinulle sydämeni ja kaiken mitä minulla on:
kotini, perheeni
ja hengellisen ja aineellisen omaisuuteni.
Kuulun sinulle aina.
Anna minulle omasi kaltainen sydän,
jotta tekisin kaiken mitä Jeesus käskee minun tehdä.
Maria, solmujen avaaja, rukoile puolestani.

Käykäämme luottavasti armon valtaistuimen eteen.

Yhdeksäs päivä

Pyhä Maria, puolestapuhujamme,
sinä joka avaat solmut,
tulen luoksesi tänään kiittääkseni sinua
tämän elämäni solmun avaamisesta *(nimeä se, jos
mahdollista)*.
Tiedät, millaista surua se minulle aiheutti.
Kiitos, rakas äiti,
kiitos, koska avasit elämäni solmut.
Kiedo minut rakkautesi viitan suojaan,
suojele minua, valaise minut rauhallasi.
Maria, solmujen avaaja, rukoile puolestani.

(Lähde: Miguel Cuartero Samperi: Nostra Signora che scioglie i nodi. Storia di una devozione mariana. Edizioni San Paolo, 2013, ja sen englanninkielinen käännös Our Lady, Untier of Knots. Story of a Marian Devotion, CTS 2014)

Viides päivä

Äiti, solmujen avaaja,
sinä olet antelias ja täynnä myötätuntoa.
Käänän puoleesi taas kerran
antaakseni käsiisi tämän solmun: *(nimeä se, jos mahdollista)*.
Pyydän sinulta Jumalan viisautta,
jotta Pyhän Hengen valossa
osaisin avata nämä toisiinsa kietoutuneet vaikeudet.
Kukaan ei koskaan ole nähnyt sinua vihaisena,
vaan sanasi ovat niin lempeät,
että sinussa kohtaamme Pyhän Hengen.
Vapauta minut katkeruudesta,
vihasta ja raivosta,
jota tämä solmu on minulle aiheuttanut.
Rakas äiti, anna minulle lempeytesi ja viisautesi,
opeta minua mietiskelemään hiljaa sydämessäni,
ja niin kuin teit helluntaipäivänä,
rukoile Jeesukselta
Pyhää Henkeä elämäni.
Maria, solmujen avaaja, rukoile puolestani.

Maria on voimallinen Jumalan luona.

Kuudes päivä

Laupeuden kuningatar,
Annan sinulle tämän elämäni solmun: *(nimeä se, jos mahdollista)*
ja pyydän sinulta sydäntä,
joka osaa olla kärsivällinen,
kunnes avaat tämän solmun.
Opetä minua kuuntelemaan Poikasi sanaa,
tunnustamaan syntini ja ottamaan vastaan kommuunion.
Pysy kanssani, Maria.
Valmista sydäntäni juhlimaan enkelien kanssa
armon, jonka hankit minulle.
Maria, solmujen avaaja, rukoile puolestani.

Kokonaan ihana olet, Maria, eikä sinussa ole synnin tahraa.

In memoriam

I boken *Detta lever jag för*, som Jean Paillard skrev kring år 1970, finns ett kapitel som heter Finland. Det är en djupt personlig berättelse om en radikal nyorienteringsprocess i en ung människas liv, utlöst av ett omvälvande möte med en annorlunda kultur, i detta fall en ung fransmans möte med den nordiskt-finska världen. Till Helsingfors hade han kommit år 1950 och här stannade han i ca tio år. Tillsammans med två andra unga franska dominikanbröder var han med om att dra igång verksamheten vid det nygrundade kulturcentret Studium Catholicum och apostolatet inriktade sig på en växelverkan med universitets-, konst- och kulturkretsarna i landet. Så här skriver Paillard:

”De första kontakterna med en värld som var så oerhört olik vår egen kunde dock inte undgå att göra oss förvirrade. I vår egenskap av jämförelsevis kultiverade fransmän blev vi väl mottagna. I vår egenskap av präster (och inte enbart katolska sådana) representerade vi ett besynnerligt socialt fenomen, anakronistiskt och överflödigt. Vi var bärare av ett budskap som intresserade en människa... I själva verket var det något helt annat än kristendom (i dess katolska form) som vi förde till landet, men det var vi inte medvetna om. Hur skulle vi förresten ha kunnat vara det? Eftersom vi allesammans var födda i Frankrike, fostrade i den cartesianska skolan och omedvetet styrda av sydlänningsens reflexer, inbillade vi oss naivt kunde att kristendomen måste levas, bara kunde levas på ett enda sätt – vårt eget. Alla andra sätt var onormala. Med de människor vi kom i kontakt med tog tvärt avstånd från den andliga kolonialism vi ägnade oss åt utan att själva ha en aning om det.”

Paillards målmedvetna, öppna och samtidigt öppet självgranskande sätt att ta sig an utmaningen väcker respekt. Han gjorde inledningsvis några trevare mot de teologiska fakulteterna vid Helsingfors Universitet och vid Åbo Akademi, men än hade ekumeniska vindar inte på allvar börjat blåsa i vårt land och han kände sig – och var förmodligen – inte välkommen. Istället sökte han sig till konstnärerna, i första hand bildkonstnärerna eftersom han i början inte kunde landets språk. Men småningom vidgades kretsen och Paillard knöt djupa vänskapsband med flera konstnärer, författare, regissörer.

”Vid den här tiden tydde ingenting på att Europas universitet hade börjat bli vad de i dag strävar efter att vara: bildningshärder med ett reellt inflytande på landets liv. Var skapades då den allmänna opinionen? Inte på fakulteterna, där man inskränkte sig till att meddela traditionella kunskaper mer eller mindre avskurna från verkliga livet, utan på tidningarnas och tidskrifternas redaktioner och i konstnärssateljéerna där kritiker, författare och journalister ofta möttes. Dessa ateljéer spelade i viss mån den roll som de filosofiska och litterära salongerna en gång hade gjort. Det dröjde inte länge förrän jag blev inbjuden att komma dit. Här upptäckte jag en värld som var mera levande och mindre konformistisk än universitetets.”

Jean Paillard imponerades av allvaret hos många konstnärer och författare. Han skriver inlevelsefullt om deras ”sanningskärlek” och fann i den en klangbotten för sin egen. Här fanns en gemensam plattform och han kom fram till att det i grun-

den bara finns en enda sanningskärlek, vad den än omedelbart riktar sig emot. I samspelet med konstnärerna och författarna fördjupades hos honom insikten att han själv kände ett behov av att få utrycka sig konstnärligt, i hans fall skulle det vara litterärt, vilket ju blev en delikat fråga i en kulturkrets där man talade andra språk än det han vuxit upp med. De franska dominikanbröderna på Studium Catholicum hade gått in för att fördela de inhemska språken

mellan sig, så att någon skulle kunna finska, någon svenska. Svenskan föll på Paillards lott och han gick lidelsefullt in för att inte bara ”lära” sig språket, utan också att av det skapa sitt eget språk. På ett beundransvärt sätt lyckades han erövra svenskan och läsa in sig i snart sagt hela den svenska litteraturen. Resultatet var, som ledamoten i Svenska Akademin Gunnel Vallquist skrev i en recension ”att hans svenska stilkonst faktiskt åtminstone på mig har en starkare artistisk verkan än hans franska”.

Under åren vid Studium Catholicum arbetade Paillard som bibliotekarie och flitig medarbetare i tidskriften *Documenta* som dominikanbröderna gav ut från 1965 till 1971 med en takt om fyra nummer per år. Redan 1953 startade han en studiecirkel som ägnade sig åt frågan om förhållandet mellan tro och vetande. Enligt hans medbroder Pascal-René Lung, introducerade han ämnet såhär:

”Under tre år har jag gjort iakttagelser, frågat olika människor, läst ganska många böcker och tidskrifter. En sak är nu självklar för mig. Problemet tro och vetande är nuförtiden huvudproblemet här i Finland. När de sundaste andliga förmågorna i ett land inte lyckas hitta på en lösning är det kanske därför att problemet är felställt. Kan man inte tro, är det kanske därför att man har en orätt uppfattning om tro. Kan man inte bli kristen, är det kanske därför att man har en uppfattning om kristendomen som inte motsvarar själva Kristi uppfattning?”

Jean Léon Paillard föddes i Champagne och kom från en borgerlig familj med många konstnärer och musiker. Mest kända var hans två kusiner, orkesterdirigenten Jean-François Paillard och glasmästaren Charles Marq som bland annat tillverkade Chagalls glasmåleri. Efter att ha tagit studenten, 18 år gammal, blev han i början av Andra Världskriget novis i dominikanorden. 1942 skulle han göra obligatorisk arbetstjänst i en fabrik i Tyskland, men lyckades komma undan genom en istället få anställning som psykolog i ett rehabiliteringscenter för ungdomsbrottslingar i Nancy. Det var först

M I N N E S O R D

Jean Paillard OP

17.9.1921 – 24.7.2016

efter kriget som han kunde ägna sig åt egentliga studier i filosofi och teologi. Han kom till dominikanernas studiekloster Le Saulchoir där han fick undervisning bland annat av förebådarna för Andra Vatikankonciliet, teologerna Yves Congar och M.-D. Chenu. Han prästvigdes 1947.

Efter åren i Finland kom han till Stockholm år 1962. Självt var han förtegen om orsakerna till varför han flyttade, eller flyttades (?), bort från Hel-

singfors. Säkert var de flera än en, men uppenbart är att hans verksamhetsmöjligheter blev helt andra i Stockholm. Det var en förlust för kyrkan och kulturkretsarna och de många vännerna i Finland, men Paillard uppehöll genom decennierna kontakten med sina vänner här och kom någorlunda regelbundet till Studium Catholicum för att hålla föredrag.

I Stockholm knöts han till Maria Bebadelse församling. I den minnesruna som publicerades i Dagens Nyheter skriver undertecknarna Örjan Ekman och Ritva Jacobsson bland annat följande:

”När Paillard 1962 kom till dominikanerna i Stockholm behärskade han redan svenska på ett strålande sätt. Han blev omedelbart en intellektuell förgrundsgestalt. I Frankrike, hans hemland, med dess benhårda åtskillnad mellan kyrka och stat, fanns en stark antikatsk tradition samtidigt med en skara av 1900-talets främsta katolska teologer, filosofer och författare som François Mauriac, Georges Bernanos, Jacques och Raïssa Maritain. Jean Paillard tog alltid fram det bästa och starkaste i en tro som vi här i Sverige så starkt behövde. I Marie Bebadelse församling mötte från 30-talet och framåt människor med intresse för kultur, filosofi och andlighet, en fransk dominikansk tradition. Här firades inte bara mässa, sjöngs laudes och vesper och ordnades föreläsningsserier. Här såg man författare och konstnärer. I deras värld kände Jean sig hemma. Han fann hos många en lyhördhet för de slumrande krafter som finns på djupet av varje människa.”

I flera år var Paillard vägledare för dominikanernas tredje orden i Stockholm. Han verkade också som universitetslärare i exegetik, bland annat vid Stockholms Teologiska Institut. I sin undervisning använde han sig av såväl en historisk-kritisk som litterär läsart som han kryddade med en drastisk men varm humor. Han berättade gärna roat, och inte särskilt skuldmedvetet, om hur han blev tvungen att brutalt beröva många nya studenter på den innebörden i

deras fatala, men älskade felläsningar.

Från unga år hade han en ekumenisk övertygelse och strävade inte efter att locka andra kristna att konvertera till katolicismen. I sitt griftetal vid begravningsmässan berättade broder Pascal-René Lung att han högst bland ”alla otaliga papper och anteckningar på Jeans skrivbord” hittade ett citat av Karl Rahner ur *Christ in der Gegenwart*. Det lyder: ”Dogmer... är som gatlyktor. De skall belysa vägen. Endast fyllgubbar klamrar sig fast vid dem.” När Gunnel Vallquist år 1968 som en reaktion mot encyklikan *Humanae Vitae*, grundade den legendariska Rimbogruppen, en ekumenisk böne- och samtalsgrupp som fortsättningsvis regelbundet möts, (trots att grundaren dog i början av året), för att be, fira mässa, samtala och äta gott tillsammans, var Jean Paillard med från början och blev gruppen trogen i fyrtiofem år, fram till sin död.

Under sin livstid skrev Broder Jean ett femtontal böcker, de flesta förankrade i en slags dialog mellan hans bibelläsning å ena sidan och övriga litterära läsning å den andra. Boken *Detta lever jag för*, citerad inledningsvis, är ett undantag också så tillvida att det var den enda bok han skrev direkt på franska, på sitt modersmål, och då med titeln *Quand Dieu est inutile*. Boken blev något av en bestseller och översattes inte bara till svenska utan också till tyska, italienska, spanska och portugisiska. När Jean Paillard dog hade han ett nästan färdigt manuskript under arbete, en bok om Kristus som förhoppningsvis kan utges postumt. Han blev hedersdoktor vid Uppsala Universitet 1979 och år 1987 förlänade Svenska Akademin honom Gierow-priset.

Undertecknad blev bekant med Jean Paillard som barn. Han var en ofta sedd gäst i mitt föräldrahem så länge han var stationerad i Finland. Som van skidåkare (och bergsklättare! – fast inte i Finland) deltog han gärna i skidutflykter i Helsingfors på den tiden obebbyggda näromgivning, men särskilt väl minns jag honom från de veckor han om somrarna brukade vistas på familjens sommarställe i Syd-Karelen. Vi blev bortskämda med dagliga mässor firade enligt dominikansk ritus, vi döpte den klippa han brukade gå till för att läsa sitt Breviarium efter honom, vi gav honom ett smeknamn (Pärpa som uttalas Pärppa från Per Paillard), han spelade gärna kort med oss, simmade i sjön, gick alltid oklanderligt klädd och hade nära till skratt. Men mest minns jag de vuxnas samtal. Ett intensivt, liksom ständigt pågående samtal om trons väsen och kärna. Jag träffade honom sista gången då dominikanorden firade sitt 800-års jubileum i Lund i maj. Han var lika alert som alltid, talade om den bok han arbetade med, återkallade gamla minnen från Finland och påminde mig om hur han fuskat i ett kortspel och om min reaktion då jag upptäckte det – jag var kanske sju år då: ”präst och allt!” Jean Paillard var en alltigenom vital människa, trots att depressioner och motgångar inte var honom främmande. Då begravningsmässan firades i Marie bebadelsekyrka den 12 augusti var det därför uppenbart lätt för alla närvarande i den fullsatta kyrkan att hålla med broder Pascal René Lung då han istället för att säga ”Må han vila i frid” eftertryckligen utbrast: ”Må du äntligen jubla i det himmelska Jerusalem!”

Caterina Stenius

In memoriam

I N M E M O R I A M

Gunnel Vallquist syntyi 19. kesäkuuta 1918 ja kuoli 11. tammikuuta 2016, lähes 98-vuotiaana. Hän jätti syvän jäljen Ruotsin katoliseen elämään, mutta vaikutti laajalti myös ekumeenisesti, ennen kaikkea kirjoituksillaan katolisuudesta, mutta varsinkin raportoinnillaan Vatikaanin II kirkolliskokouksesta.

Gunnel oli jo lapsena kiinnostunut Jumalasta ja osallistui usein isoäitinsä kanssa iltajumalanpalveluksiin pienessä keskiaikaisessa Vilske-Klevan kirkossa Länsi-Göötanmaalla. Teini-ikäisenä osallistuessaan rippikouluopetukseen hän kuitenkin alkoi epäillä. Hän oli saanut päähänsä, ettei hänellä enää ollut mitään uskoa jäljellä eikä hän siis voinut ottaa vastaan ehtoollista. Isä kuitenkin sai Gunnelin vakuuttuneeksi siitä, että hän voi silti mennä ehtoolliselle. Kun Gunnel sitten palasi ehtoollispöydästä, hän omien sanojensa mukaan kohtasi Kristuksen. ”Se oli ratkaiseva hetki”, hän sanoi.

Televisiohaastattelussa 1975 hän kertoi myös kääntymisestä katolisen kirkon puoleen. Myöhemmin hän kertoi lisää teoksessaan *Katolska läroår*: hänen kiinnostuksensa katoliseen kirkkoon herätti koulun harhaanjohtava opetus. Hänen kriittinen mielensä tuli epäluuloiseksi – voiko katolinen kirkko tosiaanakin noin ehdottomasti olla kaikessa noin väärässä? Niinpä hän eräänä helmikuuisena iltana vuonna 1938 astui sisään dominikaanien kappeliin Tukholmassa ja pyysi saada opetusta. Dominikaanien parissa hän sitten viihtyikin lähes kaksi vuotta ja sai heistä monia hyviä ystäviä. Hän sanoi katolisuuden antavan tilaa myös järjen käytölle, pelkkä tunne ei olisikaan riittänyt hänen tutkivalle mielelleen.

Gunnel Vallquist suoritti ylioppilastutkinnon yksityisesti ja siirtyi sitten Uppsalaan. Siellä hän opiskeli romaanisia kieliä, kirjallisuushistoriaa ja pohjoismaisia kieliä. Hän myös oli mukana organisoimas-

Gunnel Vallquist – kirjailija, kääntäjä, kriitikko

sa pientä katolilaisten ryhmää yliopistossa: tästä syntyi Academicum Catholicum. Hän alkoi myös kirjoittaa katoliseen Credo-lehteen.

Hänen hengelliseksi kodikseen muodostui Ranska, jonne hän muutti pian tutkintonsa jälkeen. Hän asui täysihoidossa eräässä luostarissa ja osallistui joka päivä laulettuun messuun läheisen benediktiiniluostarin kirkossa. Täällä syttyi hänen suuri rakkautensa gregoriaaniseen lauluun. Hänestä se oli hengellinen vastine ortodoksisen kirkon pyhille ikoneille: ”sillä oli ainitlaatuinen kyky avata sielun ovet sisään päin kohti salaisuutta, kaikkein pyhintä, missä sanat ja käsitteet häipyvät pois ja muuttuvat palvonaksi ja kiitokseksi”.

Gunnel Vallquist kirjoitti Ranskasta ja sen kulttuurista esseitä mm. *Bonniers Litterära Magasinet*-julkaisuun, *Dagens Nyheter*-lehteen sekä ennen kaikkea

*Svenska Dagbladet*iin, jossa hän vaikutti vuodesta 1952 alkaen. Hän kirjoitti uskonnollisuutta käsitteleviä esseitä, toimi kirjallisuuskriittikkona ja käänsi runsaasti ranskankielistä kaunokirjallisuutta ruotsiksi, mm. Paul Claudelia, Simenonia, Marguerite Yourcenaria, Simone Weilia. Päätyöksi muodostui kuitenkin Marcel Proustin laaja teos *Kadonnutta aikaa* etsimässä, jonka ruotsinnoksen parissa hän työskenteli vuodesta 1950 aina vuoteen 1978. Hän kirjoitti myöhemmin siitä, millaisia vaikeuksia hän koki kääntäessään rikasta, monimuotoista ranskaa yksinkertaisemmalle ja terävämälle ruotsin kielelle. Hän kävi käännöksensä läpi 90-luvulla ja käänsi sen osittain jopa uudelleen.

Hän näki kääntäjän työnsä hengellisenä työnä, nöyryyden harjoituksena: ymmärtää vaikka ei ymmärrä, välttää pakottamista ymmärrettäväksi. Hänen mielestään

tuloksen täytyi heijastaa samaa epätäydellisyyttä kuin meidän elämämme, lupausta, joka ei koskaan toteudu tässä elämässä. Tämä ehdottomuus sai hänet myös luopumaan paikastaan Raamatun käännöskomiteassa, jossa hän oli edustanut katolista kirkkoa. Hän ei voinut omien sanojensa mukaan olla yhteisvastuullisena tuloksesta, jonka hän näki rytmittömänä ja yhteen ulottuvuuteen tyytymisenä.

Suurimpana vaikuttajana Ruotsin ekumeeniseen elämään hän toimi ollessaan Roomassa Vatikaanin II kirkolliskokouksen vuosina. Hänen raporttinsa konsiiliin kulusta julkaistiin myös kirjana, jota valitettavasti ei ole suomennettu. Tässä Rooman päiväkirjassaan, joka ilmestyi neljänä nidoksena vuosina 1964-1966, hän raportoi keskeisistä ajankohtaisista kirkkopoliittisista ja teologisista kysymyksistä. Hän ei kuitenkaan pelännyt kritisoida Pyhän istuimen keskushallintoa, ja kerrotaan, että hän oli opettanut koiransa haukkumaan vihaisesti aina, kun hän mainitsi sanan kuuria.

Gunnel Vallquist vihittiin teologian kunniatohtoriksi Lundissa vuonna 1976, professorin arvonimen hän sai 1981 ja 1982 hänet valittiin Ruotsin Akatemian jäseneksi runoilija Anders Österlingin jälkeen.

Gunnel Vallquistin hautajaisia 29. tammikuuta S:ta Eugenian kirkossa leimasivat runollisuus, omaperäisyys ja ekumeenisuus. S:ta Eugenian kirkon gregoriaaninen kuoro lauloi hautajaismessussa, jossa oli läsnä ystäviä eri kirkkokunnista. Saarnassaan isä Dietz kuitenkin mainitsi myös Gunnelin haastavat puolet. ”Ne, jotka kuuntelivat häntä, saattoivat kokea hänet ärsyttävänä mutta myös virkistävänä. Hän oli puhdas, kirkas ja kirpeä.”

Hautajaismessun viettivät isä Dietz ja dominikaani-isä Jean Paillard, Gunnelin monivuotinen vanha ystävä. Se kulttuurihistoriallinen aikakausi, jota Gunnel Vallquist edusti, on nyt päättynyt, sanoi ruotsalainen kirjailija ja kriitikko Ulrika Milles.

Olen iloinen siitä, että minulla oli mahdollisuus tavata Gunnel Vallquist Marie-lundissa 90-luvulla. Voin yhtyä kaikkiin hänestä kertoviin arvosteluihin ja mielipiteisiin. Terävä, älykäs, kriittinen – ja nöyrä.

Tuula Luoma OP

Assisin rauhanvetoisuus

On kulunut 30 vuotta siitä, kun paavi Johannes Paavali II:n kutsusta ensimmäisen kerran uskontojen edustajia kaikkialta maailmasta kokoontui Assisiin rukoilemaan rauhan puolesta. 20. syyskuuta 2016 Assisiin kokoontui jälleen kirkkojen, kristillisten yhteisöjen ja muiden uskontojen edustajia. Paavi Franciscus vetosi rauhan puolesta: ”Olemme kohottaneet rukouksemme Jumalalle, jotta hän antaisi rauhan maailmaan. Tunneimme, että on välttämätöntä jatkuvasti rukoilla rauhan puolesta, sillä rukous suojelee ja valaisee maailmaa.

Rauha on Jumalan nimi. Se, joka huutaa avuksi Jumalan nimeä oikeuttaakseen terrorismia, väkivaltaa ja sotaa, ei kulje Jumalan tiellä. Sodasta uskonnon nimissä tulee sotaa itse uskontoa vastaan. Lujasti vakuuttuneina toistamme, että väkivalta ja terrorismi ovat vastoin aitoa uskonnollista henkeä.”

”Olemme kuunnelleet köyhien, lasten, nuorten sukupolvien, naisten ääntä, lukemattomien sodasta kärsivien veljien ja sisarten ääntä. Heidän kanssaan sanomme jyrkästi: ei sotaa! Älköön lukemattomien viattomien ihmisten tuskanhuuto

jääkö kuulematta. Vetoamme kansakuntien vastuunkantajiin sodan syiden poistamiseksi: vallan ja rahan himo, asekauppiainden ahneus, yksityisintressit, menneiden vääryyksien kostaminen. Lisääntyköön konkreettinen toiminta konfliktien taustalla olevien syiden voittamiseksi: köyhyys, epäoikeudenmukaisuus ja epätasa-arvo, ihmiselämän hyväksikäyttäminen ja halventaminen.”

”Avautukoon lopultakin uusi aika, jolloin globalisoituneesta maailmasta tulee kansojen perhe. Toteuttakaamme vastuutamme rakentaa todellista rauhaa, jo-

ka ottaa huomioon ihmisten ja kansojen aidot tarpeet, estää konfliktit yhteistyöllä, voittaa vihamielisyydet ja ylittää esteet kohtaamisen ja dialogin kautta. Emme menetä mitään käymällä tehokasta vuoropuhelua. Mikään ei ole mahdotonta, jos käännyimme rukouksessa Jumalan puoleen. Kaikki voivat olla rauhan tekijöitä. Assisista käsin sitoudumme siihen uudelleen Jumalan avulla yhdessä kaikkien hyvän tahdon miesten ja naisten kanssa.”

KATT/VIS

Piispa tervehti 80-vuotiasta Academicum Catholicumia

Academicum Catholicum aloitti syyskauden toimintansa viettämällä yhdistyksen 80-vuotispäivää.

Merkkipäivää vietettiin normaalin toiminnan yhteydessä luentoiltaan 22.9. Studium Catholicumissa. Illan luentoaihe oli TT Eero Junkkaalan erityisen mieleenpainuva ja antoisa esitys "Mitä arkeologia sanoo Raamatun historiasta".

Iltaa juhlisti erityisesti piispa Teemu Sipon läsnäolo ja hänen lämmin tervehdyksensä yhdistykselle ja sen jäsenille. Piispa totesi, että AC:n pitkä olemassaolo – jo 80 vuotta – viittaa siihen, että yhdistys on tarpeellinen. "Vaikka AC ei koskaan ole ollut kovin suuri yhdistys, siinä on ollut elämää. Syitä AC:n pitkäikäisyyteen on ensinnä varmasti se, että yhdistys kokoaa katolilaisia ja muitakin pohtimaan tieteen ja taiteen suhdetta katolilaisuuteen, katolisen kirkon suhdetta muihin kristittyihin ja uskontoihin ja ylipäätään maailmankatsomuksiin, Suomen ja maailman yhteiskunnal-

lisiin kysymyksiin. Tämä laaja aihepiiri on jatkuvasti ajankohtainen ja mielenkiintoinen."

Piispa toimi AC:n moderaattorina pitkään 80-luvulla. Moderaattorina hän sanoi huomanneensa AC:n olevan maallikkojen yhdistys, vaikka sen perustaja olikin isä Wilfrid von Christierson. "Moderaattorina minun ei koskaan tarvinnut puuttua opillisiin kysymyksiin eikä juuri muuhunkaan. Sain pitää kokousten alku- ja päätösrūkoukset. On hyvä, että Academicum Catholicumissa on tietty vapaus toimia maallikkojen tarpeiden ja ehtojen mukaisesti, oma-aloitteisesti. On myös hyvä, että huolimatta sanoista 'academicum' tai 'catholicum', sen jäsenyyden ehtona ei ole oppiarvo tai kuuluminen katoliseen kirkkoon."

Piispa totesi myös, että AC:n toiminnan pitkän historian tukena on ollut se, että sillä on ollut kotipaikka Studium Catholicumissa. "Jo pelkästään kappelin ja kirjaston yhdistelmä antaa viitteen AC:n tarkoituksesta ja tehtävästä." Myös AC:n puheenjohtaja Marja Karppanen

mainitsi puheessaan AC:n ja Studium Catholicumin pitkän yhteyden. AC:n kirjasto, jonka se sai testamentilla isä Wilfrid von Christiersonilta, oli Studium Catholicumin kirjaston 'pesämunna'. AC:n vahvuus on ollut myös sen kaksikielisyys. Piispa toivoi, että tästä traditiosta pidetään kiinni myös tulevaisuudessa.

Piispa Teemu Sippo onnittelee 80-vuotiasta Academicum Catholicumia. Kuvassa myös AC:n puheenjohtaja Marja Karppanen. Kuva Tapio Väisänen.

Piispan kiitos lämmitti ja antoi rohkaisua tulevaisuuteen: "Kiitos AC:lle kaikesta siitä hyvästä, jota se on tarjonnut ja tarjoaa meille. Onneksi olkoon yhdistykselle ja runsaan siunauksen toivotus! Jag vill alltså både tacka och gratulera AC med anledning av allt det goda som föreningen har inneburit under sina åttio år. Må de välsignelser som har flödat genom Academicum Catholicum fortsätta att flöda över nuvarande och kommande medlemmar."

Lea Mecklin

Academicum Catholicumin syysluennot 2016 Studium Catholicumissa
Academicum Catholicums föreläsningar på Studium Catholicum hösten 2016

Kaikille avoimet ja ilmaiset luennot pidetään Studium Catholicumin tiloissa (Ritarikatu 3A, 3. krs.) torstai-iltaisoin klo 19.00. Ovet avautuvat klo 18.30, ja luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. Marraskuussa klo 18.00 messu AC:n vainajien muistoksi. Sydämellisesti tervetuloa!

Föreläsningarna hålls på Studium Catholicum (Riddaregatan 3A, 3 vån.) på torsdagskvällar kl 19.00. Dörrarna öppnas kl 18:30. De kostnadsfria föreläsningarna är öppna för alla intresserade och efteråt bjuds det på kaffe. I november firas det en mäsä för AC:s avlidna kl 18:00. Varmt välkomna!

to 20.10. FL Kaj Öhrnberg
Upptäcktsresande Georg August Wallins vetenskapliga eftermäle (på svenska!)
Tutkimusmatkailija Georg August Wallinin Arabian-matkojen anti (ruotsiksi!)

to 17.11. FM Santeri Siimes
Santiago de Compostela: kaupungista ja kulttuurista (suomeksi)
Santiago de Compostela: om staden och kulturen (på finska)

to 15.12. TT Pauliina Kainulainen
Paavi Franciscus ja metsän teologia (suomeksi)
Påven Franciscus och skogens teologi (på finska)

AC:n jäseneksi voi liittyä maksamalla jäsenmaksun 10€ AC:n tilille FI61 2001 2000 5130 60.
Man kan bli medlem genom att betala medlemsavgiften 10€ på AC:s bankkonto FI61 2001 2000 5130 60.

Fransiskaanimaallikoiden hiljentymispäivä

Teemana **"ILO"**

Lauantaina 22.10. klo 9.30–16.00

Pyhän Marian kirkossa ja seurakuntasalissa.

Johdannot **isä Oscar Sinchi.**

Pyhä messu klo 9.30, jonka jälkeen aamukahvi, johdatus teemaan, keskustelua, hiljentyminen kirkossa, lounas, teema jatkuu ja iltapäiväkahvi. Osallistumismaksu 15 euroa/hlö paikan päällä.

Ilmottautumiset toivotaan 18.10. mennessä:

Jarno Tarkoma OFS, puh. 050 9317050,
e-mail: jarno.tarkoma@gmail.com

Tapahtuma on kaikille avoin.

Tervetuloa! Pax et Bonum!

På svenska

Stiftets andra pilgrimsfärd i ära av Guds moder Jungfru Maria gick av stapeln weekenden 3 – 4 september 2016. Drygt 50 personer mellan 4 och 72 år från 16 olika länder deltog i den ca 25 km långa pilgrimsfärden.

Deltagarna samlades tidigt på lördagen utanför Sankt Henriks katedralen i Helsingfors och fortsatte via Mariakyrkan i Mejlans till Lojo. Vandringen inleddes från Sankt Laurentius medeltida kyrka mot Stella Maris i Paksalo.

Själva vandringen bestod av ett antal etapper vilka symboliserade livets upp- och nedgångar samt de beslut som man måste fatta vid livets vägskäl. Den bestod av relativt enkla vandringar på jämn mark, skogsstigar genom hyggen och sumpiga områden, jämna asfaltvägar och igenvuxna skogsvägar. Området är också relativt backigt. De som inte orkade plockades upp av Pio som körde dem direkt till Stella Maris. Ingen lämnades på vägen och alla som inledde pilgrimsfärden kom också fram till Stella Maris.

Pilgrimsfärdens andliga ledare var den nyvigda diakonen Leonard. Vid varje av de nio pauserna hölls en kort andakt med bön. Vi läste pilgrimsbönerna samt Fader vår och Hell dig Maria. Diakon Leonard välsignade också alla pilgrimer vid varje anhalt. Vandringen gick igenom den historiska Laxpojo gård. Gårdens anor kan härledas tillbaka till medeltiden (1447) och har ägts av historiska berömda släkter såsom Boije, Stiernkors, von Knorring, Armfeldt, Ehrnrooth och Linder. I dag äger slakten van der Pals gården. Vi blev synnerligen vänligt emottagna av gårdens nuvarande ägare Nina van der Pals som hälsade på oss multinationella ekumeniska pilgrimer.

Vi blev också mycket vänligt emottagna av alla på vandringen som önskade oss "hyvää pyhiinvaellusta". De fina traditionerna ända från medeltiden tycks leva kvar.

Framme i Stella Maris gick vi genom den heliga dörren som stod öppen under det av påven Franciskus deklarerade barmhärtighetens år. De flesta gick i bikt och kommunion. Stämningen under mässorna var högtidlig trots att alla stod i sina leriga och blöta skor och kläder. Efter middagen anordnades en hel natts adoration inför det heliga sakramentet. Följande dag höll generalvikarie fader Raimo ett anförande om att vara helig. Helighet består av moderation i allting i ens dagliga liv, friheten att älska sin nästa, i att lita på Gud och slutligen att

Stiftets pilgrimsfärd till Stella Maris

bära sitt dagliga kors. Kyrkan har alltid upplevt förföljelse, även under vår tid. Vi måste be för dem som inte känner Kristus och förföljer oss. Ofta är det fråga om okunskap. Det är vår plikt att veta vad vi tror på. Det viktiga är att inse att "vi inte är allena".

Det andra anförandet hölls av fader Gianni, den spirituella ledaren för Stella Maris. Han föreläste om pilgrimsfärdens inre väsen och betydelse. Den första pilgrimsfärden gjordes av jungfru Maria då

hon havande vandrade över 100 km för att träffa Elisabeth och samma väg tillbaka. Sålunda var det Jesus själv som är den ursprungliga pilgrimen. Elementen av en pilgrimsfärd består av ständig rörelse, en förberedelse att bli fri från världens frestelser och bekymmer samt friheten att vara sig själv. Helighet är återhållsamhet och moderation i allting.

Stiftets pilgrimsfärd skulle inte ha varit möjlig utan en betydande insats från frivilliga. Mervi, Claire-Marie, Muriel

och många andra i köket, Pablo, Lucia, Adolfo, Aino, Lydia och Pio som hjälpte till under vandringen, det moraliska och praktiska stödet från stiftet, Caritas, Studium Catholicum, kyrkoherdarna fader Marco och fader Rafal. Men det är inte organisatörerna som gör pilgrimsfärden utan deltagarna - alla de som vandrade och vakade. Pilgrimsfärden var en succé som kommer att upprepas nästa år.

Jan-Peter Paul

Pilgrimage and retreat at Stella Maris 3rd–4th September 2016

The second pilgrimage from Lohja to Stella Maris was a success. We were more than 50 who walked and some 70 – 80 that participated in the retreat and Mass in Stella Maris on Sunday. The weather was good. The 25 km we walked symbolised life with its ups and downs. Everybody we met greeted us and wished "buon camino" in their own way. We felt welcome on the route. The highlight was the entrance through the Holy Door in Stella Maris. Deacon Leonard, our spiritual leader, noted the five steps for indulgence; the pilgrimage, prayer for the intentions of the Pope, confession, Holy Communion,

in addition to entering the church through the Holy Door.

Father Raimo noted in his spiritual guidance that by praying for the Catholic Church in Finland we are in fact praying for ourselves. We are all called to holiness like the early Christians. Sanctity means to live in moderation, freedom and to give God space in our lives. We must trust God. Father Gianni explained the innermost being of the pilgrimage. Mary and Jesus were the first pilgrims. We are in fact walking in their steps, the first being the pilgrimage into our ourselves.

We had a possibility of all night adoration. The Holy Sacrament was never alone. There was ample time for spiritual guidance given by Father Gianni and Deacon Leonard. The pilgrimage would not have been possible without the voluntary work by many. Especially those working in the kitchen, Mervi, Marie-Claire, Muriel and many others and the organisers Pablo, Lucia, Adolfo, Pio, Iloona, Aino and Reijo. Many thanks to all.

Jan-Peter Paul

Tapaaminen Jeesuksen kanssa

Jeesus kutsuu Matteuksen Matt. 9:9-13

Kun Jeesus kaupungista lähtiessään kulki tulliaseman ohi, hän näki Matteus-nimisen miehen istuvan siellä. Jeesus sanoi hänelle: "Seuraa minua", ja hän nousi ja lähti seuraamaan Jeesusta.

Jeesus oli sitten aterialla hänen kodissaan. Sinne tuli myös useita publikaaneja ja muita syntisiä, ja he aterioivat Jeesuksen ja hänen opetuslastensa kanssa.

Tämän nähdessään fariseukset sanoivat Jeesuksen opetuslapsille: "Kuinka teidän opettajanne syö yhdessä publikaanien ja muiden syntisten kanssa!"

Jeesus kuuli sen ja sanoi: "Eivät terveet tarvitse parantajaa, vaan sairaat. Menkää ja tutkikaa, mitä tämä tarkoittaa: 'Armahtavaisuutta minä tahdon, en uhrimenoja.' En minä ole tullut kutsumaan hurskaita, vaan syntisiä."

Kommentti

Publikaanit olivat juutalaisia, jotka perivät muilta kansalaisilta rahaa antaakseen sen sitten sitä vaativalle roomalaishallinnolle. Heidän kauttaan verot menivät vieraille. Heidät nähtiin petteureina tai

ainakin he olivat epäsuosittuja.

Jeesus valitsee ja kutsuu, kenet hän haluaa. Sen lisäksi, niin kuin hän sanoi, hän kutsuu syntisiä.

Matteus on publikaani ja siten yhteiskunnan näkökulmasta vastenmielinen. Pitää kuitenkin sanoa, että hän on erit-

täin hyvä ammatinharjoittaja, ja Jeesus tiesi sen. Herra etsi häntä nimenomaan työpaikalta. Matteus näyttää meille hyvin, miten vastata Jeesukselle. Hän nousi heti ja lähti seuraamaan Herraa.

Hän löytää Jeesuksen ja kutsuu ystävänsä juhlistamaan tapahtumaa. Vaikka häntä arvostellaankin paljon, Matteus tajuaa, että hänen saamansa kutsumus on paras lahja taivaasta: hänet on valittu tulemaan apostoliksi. Tavattuana Jeesuksen hän on iloinen ja tyytyväinen. Hänen sydämensä on täynnä Jumalan rakkautta ja hän haluaa jakaa sen tuntemiensa ihmisten kanssa. Sen vuoksi hän kutsuu heidät osallistumaan aterialle Jeesuksen kanssa.

Jumalan rakastaminen puhalttaa meihin hengen tehdä apostolaattia, eli saamaan ystäviä lähemmäs Jeesusta. Varsinkin kavereita, jotka työskentelevät tai opiskelevat kanssani, sillä juuri sieltä, työpaikalta, Jeesus voi kutsua minut – tulemaan apostoliksi.

isä Raimo Goyarrola

Edith Stein -päivä Pyhän Henrikin seurakuntasalissa 24.9.2016

Tänä vuonna on kulunut 125 vuotta Edith Steinin (pyhän Ristin Teresa Benedictan) syntymästä ja 100 vuotta siitä, kun hän väitteli filosofian tohtoriksi Freiburg im Breisgaun yliopistossa. Tutkimusaiheena oli empatian ongelma, otsikko oli *Zum Problem der Einfühlung*. Edith Stein on ensimmäinen akateemisen koulutuksen saanut nainen, joka on julistettu pyhäksi katolisessa kirkossa. Hänet kanonisoinut paavi Johannes Paavali II oli itse aikanaan ollut Edith Steinin nuoruudenystävän Roman Ingardenin oppilas Krakovan yliopistossa. Johannes Paavali II edisti Edith Steinin tunnetuksi tekemistä suosittelemalla hänen kirjoituksiinsa perehtymistä *Fides et ratio* -kiertokirjeessään (1998) ja nimittämällä hänet vuonna 1999 Euroopan suojelijaksi pyhän Katariina Sienalaisen ja pyhän Birgitan ohella.

Ensimmäinen suomalainen väitöskirja, jossa Edith Steinin empatiakäsittelyä on käsitelty ja sovellettu, on Erika Ruonakosken väitöstutkimus vuodelta 2011. Vuodesta 2000 alkaen kolmessa suomalaisessa yliopistossa on valmistunut yhteensä neljä Edith Steinia käsitellyttä opinnäytetyötä filosofiasta, yleisestä kirkkohistoriasta ja taiteentutkimuksesta. Tutkimuksen edellytyksenä on Edith Steinin teosten saataavuus. Helsingin yliopiston kirjastoon on vuodesta 2006 alkaen tilattu Edith Steinin koottuja teoksia (*Edith Stein Gesamtausgabe*, Verlag Herder); niiden viimeinen eli 28. nide on vielä toimitusvaiheessa. Vanhemmasta laitoksesta (Edith Steins Werke) on yksittäisiä niteitä usean yliopiston kirjastossa. Edith Steinin kootut teokset ovat ilmestyneet myös englanniksi (USA:ssa ja Intiassa), ranskaksi, espanjaksi ja italiaksi.

Suomalaisten tutkijoiden ja korkeakou-

luopiskelijoiden lisäksi myös kuvataiteilijat Elina Merenmies ja Heli Hiltunen, nyt jo edesmennyt kuvanveistäjä Anne Alho ja myös kirjailija Jukka Laajarinne ovat töissään käsitelleet Edith Steinia.

Karmeliittamaallikkojen yhteistyössä Studium Catholicumin kanssa järjestämässä Edith Stein -päivässä oli kaksi osiota: esitelmät ja keskustelut teemasta "Edith Stein ja minä". Saksan Edith Stein -seuran varapuheenjohtaja, tohtori Beate Beckmann-Zöller Münchenistä, puhui Edith Steinin elämän ja teosten ajankohitaisuudesta. Stein on etsijänä, mystikkona ja profeettana esikuva postmodernissa maailmassa. Beckmann-Zöller osoitti Steinin kirjoituksilla – erityisesti "persoonan ja intersubjektiivisuuden filosofialla", sosiaali- ja sukupuolen fenomenologialla ja "ruumiillisuuden filosofialla – olevan liittymäkohtia nykyfilosofiaan. Jyväskylän yliopiston tutkija, FT Erika Ruonakoski käsittelee esitelmässään empatian kohdetta ja rajoja Steinin filosofiassa. Edith Steinin mu-

kaan toisen ruumiillisuus herättää empatian, sen vuoksi taideteokset, käyttöesineet ja elottomat luonnon kohteet eivät voi sitä tehdä. Elollinen luonto taas voi olla empatian kohteena; kasvit ovat kuitenkin rajatapaus. Isä Antoine Lévy'n OP esitelmän otsikko oli: "Can Christian Philosophy be Jewish? Approaching Edith Stein's question regarding the meaning of Being." Lévy'n teesinä oli, että on vaikeaa ymmärtää Steinin pääteosta *Äärellinen ja ikuinen oleminen* (1936) ellei sitä lähesty juutalaisesta filosofiasta käsin. Sitä esitelmässä edusti Franz Rosenzweigin teos *Stern der Erlösung* (Pelastuksen tähti) (1921).

"Edith Stein ja minä" -osion vetäjänä oli kirjailija Antti Nylén ja haastateltavina taidemaalari, ortodoksikristitty Elina Merenmies ja luterilaisuuteen tunnustautuva kirjailija ja filosofian opettaja Jukka Laajarinne. Merenmiehen maalaus (muste paperille) *Mother (Saint Edith Stein of Auschwitz)* (2008) on Stein passikuvaa (1938) pohjautuva muotokuva. Me-

renmies oli löytänyt kuvan internetistä ja oletti sen esittävän näyttelijää jostain vanhasta saksalaisesta elokuvasta. Vasta näyttelyn avajaisissa hän sai tietää maalaanneensa Edith Steinin. Samalla sai selityksensä hänen maalaamisen aikana kokemansa armon hetki. Laajarinteen romaani 72 (2014) kertoo Marokosta Suomeen muuttaneen Mouradin elämäntarinan. Mourad kuolee räjähtävään pommiin, joka oli suunnattu muslimiyhteisöä vastaan rassistin motiivien. (Sattumalta juuri tämän Edith Stein -tapahtuman aikana Helsingissä oli rasismin vastainen mielenosoitus!) Kuolemansa jälkeisessä maailmassa Mourad joutuu 72 pyhän neitsyen – useimmat ovat marttyyreita – asuttamaan luostariin. Siellä Mourad tutustuu Edith Steiniin ja keskustelee hänen kanssaan rodun käsitteestä sekä ihmisyyden potentiaalista. Nylénin mukaan Merenmiehen ja Laajarinteen teokset todistavat Edith Steinin puhuttelevasta esimerkistä totuuden etsijänä ajattelun ja hengellisyuden alueella.

Edith Stein-päivässä oli noin 50 osallistujaa, useita myös muista kaupungeista, jopa Tallinnasta.

Päivän aikana Pyhän Henrikin seurakuntasalissa oli näytteillä Edith Steinin kootut teokset (26 nidettä). Ne todistavat kirjoittajansa monipuolisesta oppineisuudesta filosofian, antropologian, mystiikan ja spiritualiteetin sekä pedagogiikan alalla ja myös Steinin ahkeruudesta Tuomas Akvinolaisen, John Henry Newmanin ja Alexandre Koyrén kääntäjänä. Keväällä 2017 teokset kiertävät seurakunnissa ja ovat näytteillä myös Studium Catholicumissa.

Kiitokset Antti Nylénille hänen "Edith Stein ja minä" -osiosta tekemästään yhteenvedosta.

Heidi Tuorila-Kahanpää OCDS

Ilmoitukset

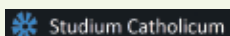
Tervetuloitiin syksy ohjelma 2016

Kaikille katolisesta kirkosta kiinnostuneille sekä uusille että vanhoille jäsenille!
Esitelmää (englanniksi ja suomeksi) eri aiheista joka kuukauden toisena sunnuntaina
klo 13.00-15.00 Studium Catholicumissa.

Päivämäärät ja aiheet syksy kokoontumisille (voivat muuttua):
4-5.11. Studium Catholicumin 50-vuotisjuhla ja dominikaanien 800-juhlavuosi
12.11. Uusien ja tulevien katolilaisten retretti suomeksi, ohjaaja isä Raimo Goyarrola
04.12. Pikkujoulu

Presentations (in English and Finnish) on different themes on the second Sunday of each month at 13.00-15.00 at the Studium Catholicum.

Ryhmän vastuuhenkilö/The contact person:
Lucia Indren 040-4145861,
lucia.indren@studium.fi

STUDIUMIN NUORTEN RYHMÄ

Studiumin nuorten ryhmä kokoontuu jälleen! Syksyn teemana on kutsumus. Ryhmä on avoin kaikille nuorille ja opiskelijoille.

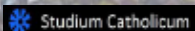
Tapaamiset alkavat messulla klo 17.00, minkä jälkeen kokoonnumme keskustelemaan ja viettämään aikaa yhdessä. Moderaattorina toimii isä Gabriel Salmela OP.

Perjantai 21.10. *Kutsumus avioliittoon*

Keskiviikko 23.11. *Tie pappeuteen* (isä Manuel Prado)

Perjantai 9.12. *Elämää sisarena* (Turun birgittalaisisaret)

Yhteyshenkilö: Sara Nevalainen, sanevalai@gmail.com

Ritarikatu 3 A 00170 Helsinki www.studium.fi

50-vuotisjuhla 1966-2016
Studium Catholicum
Ritarikatu 3 A, 00170 Helsinki

Tule juhlimaan 50-vuotiaista Studium Catholicumia Ritarikadulla ja 800 vuotta dominikaaneja
4.-5. marraskuuta 2016

Ohjelma:

4.11. Konsertti Olaus Petrin kirkossa

18.00-19.15 Felix Thomas – lumen mundi
Vox Silentii ja veli Marie-Augustin, OP
Katso <https://www.facebook.com/events/940675942708658/>

5.11. Juhla Studium Catholicumissa

13.00 Messu (dominikaanirituus)
14.00 Kertomuksia Studiumista
15.00 Valokuvanäyttely

Stella Maris

Sirkkoontie 22, 09630 Koisjärvi
Kanslia puh. 040-1356 381
sähköposti stellamaris@katolinen.fi
www.stellamaris.today

Stella Mariksen varaukset hoidetaan vielä toistaiseksi piispantalon kautta: 09-687 7460 tai hiippakunta@katolinen.fi.

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää, joka on kuukauden toinen perjantai.

Freedom and Truth Religious freedom and the truth of the revelation 'Dignitatis humanae and Dei Verbum'

A talk by Fr. Carsten Barwasser, OP
Tuesday, October 18th, 2016 at 19.00
at the Studium Catholicum

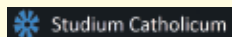
Fr. Carsten Barwasser teaches dogmatic and fundamental theology in the studium. He is a member of the German province of the Dominican Order and he obtained a doctorate in theology at the University of Münster, Germany. His main interests in theology include the work of Edward Schillebeeckx OP, the question of theology as a science, and the history of secularization.

Sekulaarin ihmisen heikko kristillinen identiteetti

Pauli Annala

Torstai, 27.10.2016 klo 19.00

Pauli Annala on teologian tohtori, erityisalana dogmatiikka. Hän toimi lehtorina Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa runsaat kolmekymmentä vuotta, kunnes jäi eläkkeelle vuonna 2015. Nykyään hän vaikuttaa etupäässä San Damianon osuuskunnassa Porlammilla.

30.10.16 Caritas

MARRASMARKKINAT

sunnuntaina 30. lokakuuta klo 10.30-14.30
Pyhän Henrikin seurakuntasalissa

NOVEMBERBASAR

söndagen den 30 oktober kl. 10.30-14.30
I St Henriks församlingssal

NOVEMBER BAZAAR

On Sunday, October 30 at 10.30-14.30
In St Henry's Parish Hall

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki

**RUOKAA * KAHVIA * LEIVONNAISIA
ARPAJAISET * KIRPPUTORI**

**MAT * KAFFE * BAKVERK * LOTTERI * LOPPIIS
HOT FOOD * COFFEE * BAKED GOODS
LOTTERY * FLEA MARKET**

**TERVETULOA!
VÄLKOMMEN! * WELCOME!**

MAALLIKKO- DOMINIKAANIT

kokoontuvat Studium Catholicumissa (Ritarikatu 3 B, 00170 Hki) tiistaisin kerran kuukaudessa kello 18.00. Kokous alkaa pyhällä messulla, jonka jälkeen lyhyt alustus sekä kahvit ja keskustelua. Lopuksi rukoilemme yhdessä dominikaanisen kompletoriumin.

25.10. Kaarina Koho: Maallikkodominikaanien sääntö

15.11. Tuula Luoma: Pyhä Albertus Suuri

13.12. Teemu Heikman: Neitsyt Maria ja dominikaanit.

Kokoukset ovat avoimia kaikille kiinnostuneille.

Tervetuloa!

Verbi Dei sono Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.
Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 044-5021206.

Suomen Caritas ry Caritas Finland rf

Aukioloaikamme vaihtelevat.
Sovithan tapaamisesta etukäteen s-postitse tai puhelimitse, niin olemme varmasti paikalla.

Våra öppettider varierar. Vänligen boka ditt besök på förhand per telefon eller e-post så att någon säkert är på plats.

Our opening hours vary. Please book your visit in advance either by phone or by email, so we can make sure somebody is at the office.

Osoite/address/address **Maneesikatu 2 a, 00170 Helsinki**
Puh/tfn/ph +358 91 35 7998 • E-mail caritas@caritas.fi

www.caritas.fi

Caritas-kuulumisia

Tervetuloa Suomen Caritaksen perinteisille marrasmarkkinoille – nyt jo lokakuussa! Sunnuntaina 30.10. klo 10.30–14.30 on Caritaksen markkinat Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan seurakuntasalissa! Tule tekemään ostoksia, jotka tekevät hyvää tai auta myymisessä! Esim. espanjalaista tummaa luostariskuklaa myydään nyt alennuksella: 200 gramman levyn 60-prosenttista suklaata saa viidellä eurolla! Vapaaehtoisia tarvitaan myös myymään markkinoilla, eli ilmoittaudu ihmeessä www.caritas.fi/vapaaehtoiseksi tai s-postitse caritas@caritas.fi.

Ekumeenista vastuuviikkoa vietetään Suomessa 23.-30. lokakuuta. Myös Suomen Caritas osallistuu Suomen Ekumeenisen Neuvoston kumppanuusjärjestönä Vastuuvuokkoon. Osallistu sinäkin: www.vastuuvuokko.fi

Kiitos kaikille Suomen Caritaksen kotimaan keräykseen osallistuneille!

Lisätietoa löytyy osoitteesta www.caritas.fi/ajankohtaista sekä facebook.com/suomencaritas

Caritasnytt

Välkomna till Caritas Finlands traditionella novembermarknad – redan i oktober! Söndagen 30.10 kl. 10.30–14.30 har Caritas basar i St Henriks katedralförsamlings församlingssal! Kom och handla sådant som gör gott eller ställ upp som försäljare! T.ex. mörk klosterchoklad från Spanien säljer vi nu till rabatterat pris: 200 gram 60-procentig choklad får du för fem euro! Volontärer ombeds anmäla sig online på www.caritas.fi/volontar eller per e-post till caritas@caritas.fi.

Ekumeniska ansvarsveckan firas i år 23–30 oktober. Caritas Finland är partnerorganisation i Ekumeniska Rådet i Finland och deltar i Ansvarsveckan. Delta du också: www.ansvarsveckan.fi

Tack till alla som deltog i Caritas Finlands hemlandsinsamling!

Mer information finns på www.caritas.fi/aktuellt och facebook.com/suomencaritas

Caritas News

Welcome to Caritas Finland's traditional November Market –in October! On Sunday, October 30, you can support Caritas by buying chocolates and other delicacies at St Henry's Parish Hall from 10.30 a.m. until 2.30 p.m. or by being one of the volunteers doing the selling, so do come and do some good before or after Mass! A hot tip is we're having a chocolate sale: convent-made 60%-cocoa dark chocolate now costs just €5 for a 200 g bar. Volunteers, please let us know when you can help out by signing up online at www.caritas.fi/volunteer or sending an e-mail to caritas@caritas.fi.

Thank you to all of you who took part in Caritas Finland's domestic fundraising campaign! For more information, please turn to www.caritas.fi/news and facebook.com/suomencaritas

Yhdistykset & yhteisöt (jatkoa sivulta 19)

Kirjallisuuspiiri

jatkaa kokoontumisia jälleen Henrikin seurakuntasalissa. • Syksyn päivät ja kirjat ovat: 7.11. Kyung-sook Shin: Pidä huolta äidistä • 19.12. joulukuun kirjavalinta auki • Ilta alkaa klo 18 ja tarjolla on mielenkiintoisten lukuelämysten lisäksi myös kahvia tai teetä. Tervetuloa!

Maallikkodominikaanit OP

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö: Nikodemus Heikman OP, puh. 050-564 0686, sähköposti: nikodemus.heikman@gmail.com. Kotisivu maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Maria-klubi

kokoontuu Pyhän Marian kirkolla aina kuukauden 1. keskiviikkona. Ensinnäkin messu tai ruusukkorokous kirkossa ja sitten kahvit ja ohjelmaa srk-salissa • 2.11. Esitelmä: Pyhä Valentin, Ternin piispa, Helli Nygård kertoo. • 7.12. ks. ilmoitustaulu • 4.1.2017 Isä Mis: Käskyt. Tervetuloa!

Marian legioona

kokoontuu joka perjantai Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen

noin klo 19. • Legion of Mary meets every Friday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Seniorit

Tiistaina 18.10.2016 messu Pyhän Henrikin katedraalissa kello 14.00 ja sen jälkeen kahvit seurakuntasalissa. Tervetuloa.

Suomen Samaritas-apu ry

Finlands Samaritas-hjälp rf • Postitusosoite Rastaspuitontie 3 M 106, 02620 Espoo. • Kotisivu sites.google.com/site/suomensamaritas. Pankkiyhteys FI81 1478 3000 7283 16. • Puheenjohtaja Jan Krook, gsm 041-5067808, E-mail jan.krook@gmail.com. Sihteeri Miira Kuhlberg, gsm 044-3336767, E-mail miira.makela@welho.com.

Teresa ry

Teresa-illat Pyhän Marian seurakuntasalissa, Mäntytie 2, iltamessun jälkeen n. klo 18.30-21. • Ota yhteyttä: Pirjo Uronen, puh. joht. p. 050 3750318, pirjo.uronen@luukku.com, Marja Kuparinen, siht. p. 040 5819211, marja.t.kuparinen@gmail.com.

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 15.10.–13.11.

HELSINKI

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 09-637853, fax 09-6224618. Sähköposti henrik@katolinen.fi. Kotisivu henrik.katolinen.fi.

- La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu, ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous, pe 17.30 adoraatio. Ke, la 19.30 Neocatechumenal Way liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe, su 17.30 sekä sopimuksen mukaan.
- Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary, Fri. 17.30 Adoration. Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri., Sun. 17.30 and by appointment. Masses also in other cities.

- 15.10. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
 16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 14.00 messu portugaliksi, 18.00 iltamessu
 17.10. ma 18.30 johdantokurssi seurakuntasalissa
 18.10. ti 14.00 seniorit
 20.10. to 18.00 lectio divina
 22.10. la 11.00-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
 23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.15 messu Tapanilassa, 12.30 messu italiaksi/Messa in italiano, 14.00 messu arameaksi, 18.00 iltamessu
 24.10. ma 18.30 jatkokurssi seurakuntasalissa
 25.10. ti 18.00 Catholic Students' Club: ruusukko ja messu
 29.10. la 9.30 seurakunnan retretti seurakuntasalissa, 15.30 messu burmaksi, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
 30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 16.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 iltamessu
 31.10. ma 18.30 johdantokurssi seurakuntasalissa
 3.11. to 18.00 urkukonsertti kirkossa
 5.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 11.00 messu, 13.00 hartaus hautausmaalla, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
 6.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.15 messu Tapanilassa, 13.00 gregoriaaninen messu, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu
 7.11. ma 18.00 kirjallisuuspiiri seurakuntasalissa
 8.11. ti 18.00 Catholic Students' Club: ruusukko ja messu
 10.11. to 18.00 elokuvakerho seurakuntasalissa
 12.11. la 10.00-12.45 ensikommunio-opetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
 13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 perhemessu, 13.45-17.45 adoraatio, 18.00 iltamessu

DIASPORA

Porvoo (ort. kirkko, Tattarinmalmi): su klo 15.00: 16.10., 20.11., 18.12., 15.1., 19.2., 19.3., 16.4., 21.5.
Tapanila (Veljestentie 6, Helsinki): su klo 11.15: 23.10., 6.11., 20.11., 4.12., 18.12., 25.12. Huom! klo 13.00, 1.1., 15.1., 29.1.

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. 09-2411633, fax 09-2411634. Sähköposti maria@katolinen.fi. Kotisivu maria.katolinen.fi.

- La 9.30 (tai 11.00) messu suomeksi (katso aika ohjelmasta), 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 messu (1. su ruotsi, 2. su perhemessu englanniksi, 3. su vietnamilainen, 4. su perhemessu, 5. su saksa), 14.00 messu tagalogiksi (2. ja 4. sunnuntai), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 7.30 laudes, 8.00 messu suomeksi, ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu, ti 17.30 ruusukkorukous. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma-pe 10.00-14.00.
- Sat. 9.30 (or 11.00) Mass in Finnish (see schedule below), 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish, 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 Mass (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass in English, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass, 5th Sun. German), 14.00 Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri. 7.30 Lauds, 8.00 Mass in Finnish, Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Mass in Finnish, Tues. 17.30 Rosary in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed. Thurs., Fri., Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. Parish office open Mon.-Fri. 10.00-14.00.

- 15.10. la 11.00 papiksi vihkiminen, 18.00 messu suomeksi
 16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 17.10. ma 8.00 messu suomeksi, Huom.! ei iltamessua
 18.10. ti Huom.! ei messua
 19.10. ke 18.00 messu suomeksi
 20.10. to 10.30 muskari lapsille seurakuntasalissa, 18.00 messu suomeksi
 22.10. la 9.30 messu suomeksi, 10.00-14.00 lauantaikurssi Englantilaisessa koulussa, 11.00 messu suomeksi, 16.00 katekeesi aikuisille, 18.00 messu suomeksi
 23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 perhemessu suomeksi, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 27.10. to 10.30 muskari lapsille seurakuntasalissa, 18.00 messu suomeksi
 29.10. la 9.30 messu suomeksi, 16.00 katekeesi aikuisille, 18.00 messu suomeksi
 30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu saksaksi/Messe auf Deutsch, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 2.11. ke 8.00 messu suomeksi, 14.00 messu suomeksi ja Maria-klubi, 18.00 messu suomeksi
 3.11. to 10.30 muskari lapsille seurakuntasalissa, 18.00 messu suomeksi
 5.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 10.00 messu suomeksi, 16.00 messu englanniksi/Mass in English, 18.00 messu suomeksi
 6.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu suomeksi, 14.00 messu suomeksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 10.11. to 10.30 muskari lapsille seurakuntasalissa, 18.00 messu suomeksi
 12.11. la 9.30 messu suomeksi, 10.00-14.00 vahvistusopetus Englantilaisessa koulussa, 16.00 katekeesi aikuisille, 18.00 messu suomeksi
 13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 perhemessu englanniksi/Family Mass

in English, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

DIASPORA

Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): 22.10., 5.11., 3.12. la 16.00
Karjaa (Pyhän Katarinaan kirkko, Lärkkullantie 26): 19.11., 17.12. la 14.00

TURKU

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. 02-2314389, fax 02-2505090. Sähköposti birgitta@katolinen.fi. Kotisivu birgitta.katolinen.fi.

- Su 9.00 messu latinaksi, ruotsiksi tai suomeksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, kuukauden 1. su: 12.30 messu puolaksi, kuukauden 2. su: 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 iltamessu englanniksi. Ke, pe, la 7.30 aamumessu, ti, to 18.00 iltamessu. To 17.30 adoraatio. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan.
- Sun. 9.00 Mass in Latin, Swedish or Finnish, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 1st Sunday of each month: 12.30 Mass in Polish, 2nd Sunday of each month: 12.30 Mass in Vietnamese, 18.00 Mass in English. Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues., Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

- 15.10. la 10.00 messu Ahvenanmaalla/Mässa på Åland
 16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.30 päämessu, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 22.10. la 16.00 messu arameaksi/Mass in Aramaic
 23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 29.10. la 10.00 messu Ahvenanmaalla/Mässa på Åland
 30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 5.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 10.30 messu, 12.00 rukoushetki hautausmaalla
 6.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.00 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 10.30 piispanmessu, seurakuntamme 90-vuotisjuhla, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 11.11. pe 18.00 messu Porissa
 12.11. la 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu
 13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 12.11., 10.12. la 9.30

DIASPORA

Ahvenanmaa (ev.lut. kirkko, St.Mårtensgården, Hindersböle): 15.10., 29.10., 3.12., 17.12. la 10.00
Eurajoki (ev.lut. kirkko, Kukkapolku 2): 23.10., 13.11., 27.11., 11.12., 18.12. su 15.00
Naantali: 8.10. la 17.00
Pori (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 11.11., 2.12. pe 18.00, 25.12. su 16.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. 014-612659, fax 014-612660. Sähköposti olavi@katolinen.fi. Kotisivu olavi.katolinen.fi.

- Su 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu, ti 7.00 messu sisarten kappelissa, ke 18.00 messu, to 18.00 adoraatio ja 18.30 messu, pe 7.00 messu sisarten kappelissa. La 10.00 messu. Rippiaika to 17.30-17.55 ja su 10.00-10.25 sekä 11.40-11.55 tai sopimuksen mukaan.
- Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass, Tues. 7.00 Mass in Sisters' Chapel, Wed. 18.00 Mass, Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass, Fri. 7.00 Mass in Sisters' Chapel. Sat. 10.00 Mass. Confessions Thurs. 17.30-17.55 and Sun. 10.00-10.25 and 11.40-11.55 or by appointment. For the latest updated program, see olavi.katolinen.fi.

- 16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 11.00 Leonard Wobillan ensimmäinen, Huom.! ei messua englanniksi/No Mass in English
 17.-19.10. ma-ke ei messua pappien neuvoston vuoksi
 22.10. la 9.00 katekeesi, 10.00 messu burmalaisille, 12.15 perhemessu
 23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 11.00 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti, Huom.! ei messua englanniksi/No Mass in English
 30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 5.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 10.00 messu, messun jälkeen hartaus hautausmaalla
 6.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

Mahdollisista poikkeuksista ja lisäyksistä ilmoitetaan seurakunnan verkkosivuilla ja ilmoitustaululla.

KATEKEESI 22.10. la 9.00

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. 03-2127280, fax 03-2147814. Sähköposti risti@katolinen.fi. Kotisivu risti.katolinen.fi.

- Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ke, to, pe 18.00 messu. Ke 17.40 vesper, ti, to ja pe 18.30 adoraatio. La messu-aika vaihtelee. Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.
- Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass. Wed. 17.40 Vespers, Tues., Thurs. and Fri. 18.30 Adoration. Sat. Mass time varies. Confessions every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

- 16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 14.00 messu puolaksi/Msza święta w języku polskim, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 2.11. ke 17.40 vesper, 18.00 iltamessu, 18.30 naistenilta
 5.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 10.30 messu vainajien puoles-

Yhdistykset • Societies • Muut • Others

ta, 12.00 messu englanniksi/Mass for the Faithful Departed
6.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
12.11. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu
13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

MESSU VIETNAMIN KIELELLÄ

su klo 12.00: 23.10., 27.11., 25.12. (Huom.! joulupäivän messu klo 18.00)

KATEKEESI

Tampere: 12.11., 10.12. la 9.50
Hämeenlinna (Poltinahan seurakuntatalo, Turuntie 34): 12.11., 10.12. la 15.00–16.30
Vaasa (Rauhankatu 8 C 22): 15.10., 19.11., 3.12. la 10.00–12.00 nuoremmat oppilaat ja 13.15–15.15 ensikommunionin jo saaneet oppilaat

DIASPORA

Hämeenlinna (ort. kirkon seurakuntasali, Matti Alangonkatu 11): 6.11., 4.12. su 15.00
Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinankatu 3): klo 16.00: la 12.11., ma 26.12.
Kristiinankaupunki (yksityiskodissa, lisätietoja seurakunnasta): 14.10., 16.12. pe 18.00
Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappelintie 5): klo 12.00: su 23.10., la 29.10., la 5.11., su 13.11. piispanmessu, la 19.11., la 3.12., su 11.12., ma 26.12.
Seinäjäki (Lakeuden Risti, Ala-Kuljunkatu 1): seurakuntasalissa klo 18.00: la 22.10., pe 11.11., la 10.12.
Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22): klo 16.00: la 15.10., su 23.10., la 29.10., la 5.11., su 13.11. klo 17.00 piispanmessu (Huom.! aika), la 19.11., la 3.12., su 11.12., la 17.12., su 25.12. klo 17.00 (Huom.! aika)

KOUVOLA**Pyhän Ursulan seurakunta**

Valimontie 1, 45100 Kouvola. Puh. 05-3711251. Sähköposti ursula@katolinen.fi.
Kotisivu ursula.katolinen.fi.

- Su 11.00 (1., 2., 4. ja 5. su) tai 18.00 (3. su) päämessu, to 18.00 iltamessu. Joka kuukauden 1. pe messu ja adoraatio klo 18.00. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan. Kirkkoherra tavattavissa parhaiten torstaisin.
- Sun. 11.00 Mass in Finnish (1st, 2nd, 4th and 5th Sun.) or 18.00 (3rd Sun.). Thurs. 18.00 Mass in Finnish. 1st Friday of each month 18.00 Mass and Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment. Pastor most easily contacted on Thursdays. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 18.00 messu
20.10. to 18.00 iltamessu ja ruusukko
23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 11.00 messu
27.10. to 18.00 iltamessu ja ruusukko
30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 11.00 messu
3.11. to 18.00 iltamessu
4.11. pe kuukauden 1. perjantai: 18.00 messu ja adoraatio
6.11. su kaikkien pyhien juhla: 11.00 messu
10.11. to pyhä Leo Suuri: 18.00 messu
13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 11.00 messu

DIASPORA

Hamina: Sopimuksen mukaan
Kotka (ort. seurakuntakeskus, Kymenlaaksonkatu 2): 13.11. su 16.00
Lahti (ort. kirkko): 5.11. la 16.00
Lappeenranta (Linnoituksen ort. kirkko): 16.10., 20.11. su 12.00

KATEKEESI

Kouvola (seurakuntasali): 29.10., 26.11. la 11.00–13.00 (opetuksen päätteeksi messu klo 13.00)
Kotka: sopimuksen mukaan
Lahti (ort. kirkon seurakuntasali): 5.11. la 14.00–

16.00 (opetuksen päätteeksi messu klo 16.00)
Lappeenranta: sopimuksen mukaan

SYYSTALKOOT Kouvolassa lauantaina 29.10. klo 12.00. Mukaan tarpeelliset työvälineet sekä eväitä grillijuhlaa varten. Tervetuloa!

OULU**Nasaretin pyhän perheen seurakunta**

Liisantie 2, 90560 Oulu. Puh ja fax 08-347834. Sähköposti perhe@katolinen.fi. Kotisivu perhe.katolinen.fi

- Su 10.00 messu englanniksi, 11.15 päämessu. Ma, ti, ke, pe 17.00 iltamessu. To 17.00 adoraatio, messu adoraation jälkeen. Ti, ke, la 19.30 neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus pe 17.30–18.30, puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan.
- Sun. 10.00 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Fri. 17.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.00 Adoration, Mass after Adoration. Tues., Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Fri. 17.30–18.30, half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

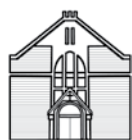
16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Kemissä
23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Raahessa
30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu
5.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 10.00 messu, messun jälkeen hartaus hautausmaalla
6.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Torniossa
13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.30 messu Rovaniemellä

USKONNONOPETUS 22.10. la 10.00

KATEKEESI aikuisille ja nuorille maanantaisin ja torstaisin klo 19.00

DIASPORA

Kajaani: 23.10. su 17.30 sananpalvelus ja ehtoollinen
Kemi (Lehtokatu 31): 16.10. su 17.00
Tornio (Lukiokatu 1): 6.11. su 17.00
Raaha (Brahenskapu 2): 23.10. su 17.00
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 13.11. su 17.30

KUOPIO**Pyhän Joosefin seurakunta**

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio. Puh. 044-3657142, 0449744608. Sähköposti joosef@katolinen.fi. Kotisivu joosef.katolinen.fi.

- Su 11.00 päämessu. Ma, ti, ke, pe 18.00 messu. To 18.00 adoraatio ja messu. La 19.00 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Kuukauden viimeinen lauantai klo 11.00 Messu karenin kielellä. Rippiaika su 10.30–10.50 ja sopimuksen mukaan.
- Sun. 11.00 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. To 18.00 Adoration followed by Mass. Sat. 19.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Last Sat. of each month 11.00 Mass in Karen. Confessions Sun. 10.30–10.50 and by appointment.

16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 10.30 rippi, 11.00 päämessu

17.-20.10. ma-to Huom.! ei messua
23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.00 messu Savonlinnassa, 11.00 päämessu
27.10. to 18.00 adoraatio ja messu
29.10. la 10.00 katekeesi vahvistuksen sakramenttia varten
30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 11.00 päämessu
3.10. to 18.00 adoraatio ja messu
5.11. la 12.00 messu ja vahvistuksen sakramentti Mikkelissä
6.11. su kaikkien pyhien juhla: 11.00 päämessu
10.11. to 18.00 adoraatio ja messu
12.11. la 10.00 katekeesi ensikommuniota varten,
13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 9.00 messu Savonlinnassa, 11.00 päämessu

DIASPORA:

Mikkeli (Savilahdenkatu 20): 5.11. la 12.00! messu ja vahvistuksen sakramentti kryptassa, 3.12. la 14.00 Huom.! seurakuntakeskuksen yläsalissa
Savonlinna (Pääskylahden ev.-lut. kirkko, Kaartilantie 62): su klo 9.00: 23.10., 13.11., 11.12., 15.1., 12.2., 12.3., 9.4., 14.5.
Joensuu (Seurakuntasali: Kirkkokatu 32 tai ort. seminaarin kappeli: Torikatu 41): Ohjelma ei vielä tiedossa.

Toimistot**Katekeettinen keskus**

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 09-2416095. Sähköposti katekeesi@katolinen.fi. Kotisivu: katekeesi.katolinen.fi.

Katolinen tiedotuskeskus

Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki. Puh. 09-6129470, fax 09-650715. Sähköposti info@katolinen.fi. Kotisivu: katolinen.fi. Auki ma-pe 10-16.

Keskukset**Stella Maris**

Sirkkoontie 22, 09630 Koisjärvi. Kotisivu www.stellamaris.today. Kanslia puh. 040-1356381, sähköposti stellamaris@katolinen.fi. Isä Gianni Sgreva CP, 040-1382881, totustus@hotmail.it.
• Sunnuntaiden ja arkipäivien ohjelma kotisivulla.
• Sunday and weekday programme on the homepage.
• Joka keskiviikko klo 20.00 seminaari paavin apostolisesta kehoituskirjeestä Evangelii gaudium.
• Joka perjantai klo 20.30 Lectio divina italiaksi, ja tarpeen mukaan myös englanniksi (suomeksi) lauantaisin klo 16.00.
• Every Wednesday at 8 pm. a seminary on the papal apostolic exhortation Evangelii gaudium.
• Every Friday at 8.30 pm. Lectio divina in Italian, and if needed also in English (Finnish) on Saturdays at 4 pm.

Suomen Caritas

Maneesikatu 2A, 00170 Helsinki. Puh/fax 09-135 7998. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Aukioloajat vaihtelevat, sovitathan tapaamisesta etukäteen.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi
• Messut maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 12.00
• Kirjaston uudet aukioloajat: maanantai–perjantai klo 13.00–18.00
• Holy Mass in English at the Studium Catholicum Mondays, Wednesdays, and Fridays at 12.00
• Library new opening hours: Monday-Friday 13.00–18.00
• Lisätietoja luennoista ja muusta toiminnasta kotisivulla www.studium.fi. Också på svenska. More information available in English at www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt**Academicum Catholicum**

Kaikille avoimet ja ilmaiset luennot pidetään Studium Catholicumin tiloissa (Ritarikatu 3A, 3. krs.) torstai-iltaisin klo 19.00. Ovet avautuvat klo 18.30, ja luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. Marraskuussa klo 18.00 messu AC:n vainajien muistoksi. Sydämellisesti tervetuloa!
• Föreläsningarna hålls på Studium Catholicum (Riddaregatan 3A, 3 vån.) på tors-

dagskvällar kl 19. Dörrarna öppnas kl 18:30. De kostnadsfria föreläsningarna är öppna för alla intresserade och efteråt bjuds det på kaffe. I november firas det en mässa för AC:s avlidna kl 18:00. Varmt välkomna!
• **20.10.** FL Kaj Öhrnberg – Upptäcktsresande Georg August Wallins vetenskapliga eftermäle (på svenska!) - Tutkimusmatkailija Georg August Wallinin Arabian-matkojen anti (ruotsiksi!)
• **17.11.** FM Santeri Siimes – Santiago de Compostela: kaupungista ja kulttuurista (suomeksi) – Santiago de Compostela: om staden och kulturen (på finska)
• **15.12.** TT Pauliina Kainulainen – Paavi Franciscus ja metsän teologia (suomeksi) – Päven Franciskus och skogens teologi (på finska)
• AC:n jäseneksi voi liittyä maksamalla jäsenmaksun 10€ AC:n tilille FI61 2001 2000 5130 60.
• Man kan bli medlem genom att betala medlemsavgiften 10€ på AC:s bankkonto FI61 2001 2000 5130 60.

Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä. Kotisivut: www.kolumbus.fi/birgitta.turku/oblaatit. Birgittalaisoblaatit kokoontuvat kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa luostarin ylisalissa ja moderaattorin johdolla. Yhteysthenkilö: Raija Markkula, e-mail raija.markkula7@gmail.com, puhelin: 040-5783024.

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin with Readings and Homily in English in Saint Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00: 25.10., 8.11., 22.11., 13.12.
• Afterwards, a nice get-together in the parish hall. Welcome! More information: cschelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Syksy 2016 – 68. toimintavuosi • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin kerran kuukaudessa klo 16–18 Pyhän Marian seurakuntasalissa, jonka jälkeen mahdollisuus iltamessuun klo 18. Kokoukset ovat avoimia kaikille.
• Hiljentympäpäivä lauantaina 22.10. aiheena "ILO", päivän johtaa isä Oscar. Tapahtuma on kaikille avoin, katso erillinen ilmoitus sivulla 14.
• Ti 8.11. Fransiskaani toiminta ja spiritualiteetti Itämeren alueella / Jarmo Tarkoma OFS • Ti 13.12. Pyhä Lucia/moderaattori isä Oscar • Lisätietoja kotisivulla: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com.
• Puheenjohtaja Marko Tervaportti, mtervaportti@gmail.com. Moderaattori Anders Hamberg.
• Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot (SCJ)

Moderatoori Zenon Strykowski SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com.
• Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com.
• Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen.
• Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com
• Turku: Yhdyshenkilö Hilikka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilikka.bernard@hotmail.com

Karmeliittamaallikot (OCDS)

Vastuuhenkilö: Eeva Kaario-Kela OCDS, gsm 050-3562427, postitusosoite Martintie 19, 02270 Espoo. Kotisivu: <https://sites.google.com/site/karmeliittamaallikot>.

Katolista elämää -illat

Esitelmä- ja keskusteluilta jatkokurssin merkeissä uusille, vanhoille ja tuleville katolilaisille klo 18.30 Henrikin seurakuntasalissa seuraavana päivänä:
• Ma 21.10. Eeva Kaario johdattaa meidät hetkirukouksen saloihin ja opimme miten sitä rukoillaan yhdessä tai yksin.
• Ma 5.12. isä Tri ja salaperäiset sakramentaalit, rukousnauhat, pyhät kuvat, joulu-seimi, medaljongit...
• Tarjolla myös kahvia tai teetä sekä ennen kaikkea myös vastauksia kysymyksiin ja keskustelua. Tervetuloa!

Artikkeleita

Sant'Egidion yhteisön työ liittyy merkittävästi joka-päiväisen leivän jakamiseen. Yhteisö pitää yllä ravintolaa, jossa vapaaehtoiset tarjoilevat köyhille ystävilleen päivän lämpimän aterian.

Me Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan Rooman opintomatkalaiset pääsimme auttamaan tässä ruokatarjoilussa keskiviikkona 17.8.2016. Tulimme Trasteveren kaupunginosaan Vatikaanista, jossa olimme olleet paavi Franciscuksen yleisvastaanotolla. Olimme myös nähneet Vatikaanin museon aarteet ja ymmärrettävästi kontrasti oli käsinkosketeltava, kun monet syömään saapuneista olivat kodittomia.

Paavi Franciscuksen julistaman erityisen laupeuden pyhän vuoden sanoma heräsi henkiin sydämissämme, vaikkamme sitä silloin ymmärtäneet ajatella: niin kiireisiä olimme ruokkiessamme satoja

1. rukous; 2. ystävyys evankeliumin kanssa; 3. solidaarisuus ja ystävyys köyhien kanssa; 4. ekumenia. Sant'Egidion yhteisössä kokoontutaan joka päivä rukoilemaan, ja jokaisella viikonpäivällä on erityinen rukousteema. Maanantaisin muistetaan keskuudessamme olevia köyhiä. Tiistai pyhitetään Marialle ja teemalle "mikä ihmiselle on mahdotonta, se on Jumalalle mahdollista". Keskiviikkona rukoillaan koko maailman puolesta ja käännetään pyhien ja profeettojen puoleen. Torstaisin rukoillaan kaikkien idässä ja lännessä olevien kirkkojen puolesta. Perjantaisin on erityinen ristin muistaminen ja rukoillaan kärsivien puolesta. Lauantaisin vietetään vigiliaa, odotetaan Herran ylösnousemisen päivää. Silloin myös rukoillaan muistaen Lasarusta, joka odottaa köyhänä ja kärsivänä, sisäpiirien ulkopuolelle jätettynä ja hyljeksittyinä palvelijana Jeesuksen tavoin. Lasaruksen saama siunaus on salainen ja huomaamaton, niin kuin monien unohdettujen köyhien. Sunnuntaina muistetaan kiittäen ylösnousemusta ja siihen liittyvää iloa.

Laupeuden kehto – *Sant'Egidion yhteisö*

ruokailijoita. Meille oli annettu pikainen perehdytys tehtävään. Sääntö numero yksi oli "älkää juosko", sillä kodittomilla on aikaa. He tulevat tänne lepäämään, täällä heillä on paikka, jossa he saavat istua rauhassa ja syödä ystävinä pöydissämme leivän, alkuruoan ja pääruoan sekä jälkiruoaksi hedelmän. Rooman kolmenkymmenen asteen helle aaltoili sisään ja kohtasi keittiömme kuumat liedet, joten voitte kuvitella työskentelyolosuhteemme. Mutta alkuhämmennyksestä toivuttuamme otimme käyttöömme italijan superpikakurssin sanat: buonasera, prego, grazie mille, ciao, ja olimme maailman onnellisinta tarjoilijakuntaa.

Sant'Egidio-yhteisö on nuorten opiskelijoiden raamattupiirin rukousvastaus. Yhteisö perustettiin Andrea Riccardin johdolla vuonna 1968. Sen päämaja on Rooman Trasteveressa alueella, jossa on perinteisesti aina asunut paljon ulkomaalaisia ja köyhiä. Yhteisön sydäntä lähellä ovat Rooman köyhät, esimerkiksi 1960-luvulla erityisesti Rooman laitakaupungin slummien asukkaat. Yhteisön jäsenet myös opettavat iltapäivisin lapsia alueen kouluissa antaen heille tukiopetusta. Nykyään Sant'Egidion yhteisö toimii 70 maassa ja sillä on noin 60000 jäsentä. Suuri vapaaehtoisrinki toimii

aktiivisesti auttaen. Yhteisö on ekumeenisesti suuntautunut ja ylläpitää vuoropuhelua muiden, myös ei-kristillisten yhteisöjen kanssa.

Esikuvina Sant'Egidion yhteisössä ovat apostolien elämäntapa ja Franciscus Assisilainen. Sant'Egidion yhteisössä noudatetaan neljää tärkeää periaatetta:

Sant'Egidion yhteisölle on erityisen tärkeää tehdä työtä rauhan puolesta. Yhteisössä ymmärretään, että 'sota on kaiken köyhyyden äiti' ja köyhyyden vähentäminen luo pohjaa rauhalle. Yhteisö on aktiivinen toimija sovittelijana, mutta suurin työ rauhan eteen kuitenkin tehdään juuri taistelemalla köyhyyttä vastaan. Yhteisö vastustaa kuolemantuomiota ja tekee paljon työtä tämän hankkeen puolesta. Sant'Egidion yhteisöllä on myös oma vankilaystävyys-projekti.

Väsyneinä, uupuneina ja hämmästellessä onnellista oloamme kolmen tunnin tarjoilun jälkeen valmistauduimme lähtemään Santa Maria in Trasteveren kirkkoon iltahartauteen. Katsoimme sisäänkäynnin luona seinälle ripustettua suurta kuvaa Santa Maria in Trasteveren kirkon suuresta jouluruokailusta, jonka Sant'Egidion yhteisö järjestää vuosittain. Rooman vanhimman Neitsyt Marialle omistetun kirkon sali katetaan täyteen pöytiä ja jouluaterian lisäksi kaikille jaetaan lahjoja. Kuvassa kirkkosali on kuin vastasyntyneen lapsen laupeuden kehto. Siellä näyttää olevan kaikki mitä tarvitsemme: rauhaa, rukousta, ruokaa ja rakkautta.

Saija Kainulainen